

རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་བྲིད།

འབྲིད་པ་པོ། སེར་ཤེས་མཁན་བྱུང་མཆོ་བཟང་ཆེ་ཤིང་།

སེར་ཤེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་ལྷན་གྲགས།

༡༡། ཁྱིམ་འབྲེལ་བསྟོན་པའི་བཀའ་བྲིད་

བཀའ་སྟོན་ལོ། །

འབྲིད་པ་ལོ། མེད་ཀྱིས་མཁན་བྱུང་གློ་བཟང་ཆེ་རིང་།

མེད་ཀྱིས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོང་མཆོག་གི་ཁང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྲིད་མངའ་

SJRB-0332

དེབ་གསལ་རྩོམ་སྒྲིག་པའི་བར་རྒྱ་མོར་བཞག་བྲེས་ཡོད།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་སྒོ་གྲུལ་རྩལ་ཁྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྒྲུལ་བྱས།

༢༠༡༤ ལོའི་ཟླ་གསུམ་པར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

༢༠༢༢ ཟླ་ ༤ ཆེས་ ༡༤ ལ་བསྐྱར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཅ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཅ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

གསལ་བཤད།

འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་དེབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཡིག་འབྲེལ་རྩོམ་སྒྲིག་པ་བརྒྱུད་འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་འབྱོར་བའི་

མ་དཔེ་སོར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་མ་གཏོགས་ཞུས་དག་སོགས་བཏང་མེད།

དཀར་ཆག

ང་ལྟོད་མདོར་བསྡུས།	iii
༡༡། །ཏེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་ཁྲིད་བཞུགས་སོ། །	༡
པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་	༡༠༩

༡༡། ཏིན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་ཁྲིད་ བཞུགས་སོ། །

བཀའ་ཁྲིད་གནང་མཁན། སེར་བྲེས་མཁན་ཟུར་གློ་བཟང་ཆེ་རིང་།

ཡིག་འབེབ་ཚཱ་གྲིག་པ། བྱམས་པ་ཚས་དབང་།

དོ་སྟོན་མདོར་བསྟུས།

མེར་བྲེས་མཁན་རབས་བདུན་ཙུ་པ་ནི་བཙུན་སྒོ་བཟང་ཆེ་རིང་མཆོག་ནི། ༡༩༡༣ལོར་བོད་
དུ་སྐུ་འཁྲུངས། དགྲུང་ལོ་ལྔ་ཉེ་མེད་ཆོས་སྒོར་བྱུགས།

དགྲུང་ལོ་བཙུན་གཉིས་ནས་གཞུང་ཆེན་ཐུགས་གཉེར་གྱི་དབུ་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་བཙུན་
སྐབས་མེར་བྲེས་གྲུ་ཆང་དུ་ཆོས་བྱུགས་དང་གཞུང་ཆེན་གསུམ་གཟིགས་གནང་། གཞིས་དགོན་
དུ་དགེ་བསྐྱོས་དང་ལོ་གསུམ་ལ་དཔེ་ཁྲིད་གནང་།

༡༩༣༩ ལོར་བཙུན་ཁང་དུ་བཞུགས་དགོས་ཐུང་སྟེ་ལོ་བདུན་དང་བཙུན་གྲོལ་ཐོབ་ནས་
ཀྲང་སྐུ་ངལ་ཆད་མེད་སྟུངས། ༡༩༤༩ལོར་སྐུ་སྟོན་སྒོས་གཏོང་གིས་བྲེས་སུ་ཕེབས་ཤིང་།
༢༡ལོར་ལྷ་རམས་ཨང་དང་པེའི་མཆོན་གནས་བཞེས།

༢༡ ལོར་ཆོགས་ཆེན་དང་གྲུ་ཆང་གི་དགེ་བསྐྱོས་ལོ་གཉིས་གནང་། ༡༩ ལོར་མེར་བྲེས་གྲུ་
ཆང་གི་མཁན་ཁྲིར་བཞུགས་ཏེ་ཆོས་སྟོན་གཉིས་ནས་ཡར་རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་བྱས།

རྒྱན་དུ་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་དཔེ་ཁྲིད་སོགས་གནང་སྟུས་སུ། ༡༩༧༩ལོར་དགོངས་པ་
ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་ཚུལ་མཛད།

༡༡། རྟོན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་བྲིད་བཟུགས་སོ། །

༡༡། སྤྱིར་བཏང་ཟླ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་རང་ཐོག་མར་ང་རང་ཆོ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་
སྤང་ངོ་ལ་བསྐབ་པ་སྟོབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་ནའང་། ལྷ་བ་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་
པས་སྟོང་པ་དང་། དེའི་སྟེང་ནས་བྱ་བྲེད་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་
ཐུགས་སྟོམ་བདེ་བ་ཡོང་གིན་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཅང་ཁོ་རང་གི་སྒྲ་མའི་གཙོ་བོ་ཟླ་
བཙུན་རེད་མཉམ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་གིས་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་ཐོག་ལ་ངོ་ཐོག་གི་
དགོངས་དོན་ཆ་ཆང་གསུངས་ཨེ་ཡོད་སྟེ། གཙོ་བོ་གསུང་མཁན་ནི་ཟླ་བཙུན་
འཇམ་པའི་དབང་ས་གྱིས་མི་དང་མི་འཕྲད་པ་ལྟར་ཟླ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་
སྟོར་གྱི་གནས་ཚུལ་གསུང་གིན་ཡོད་ཀྱང་། ཐུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་ཐུགས་
ལ་མ་མཐུན་པའི་ཚུལ་དང་། གོ་བདེ་བོ་ཡོང་གིན་མེད། ཟླ་རིན་པོ་ཆེས་གོ་ཡི་མི་
འདུག་གསུངས། མཐའ་མར་འཇམ་པའི་དབང་ས་གྱིས། བྲེད་རང་གིས་ཟེན་བྲིས་རྒྱུ་བ་
ཞོག་གསུངས། ཁོ་རང་གི་དགོངས་པ་ལ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་བྱ་བྲེད་གྱི་རྣམ་
གཞག་འཐད་པའི་གནས་ཚུལ་དེའི་ཐོག་ལ་དབྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་མ་ཐུབ་ན་མཐར་
ཡག་པོ་མེད་པར་མཐུན་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་རྒྱའི་དགོངས་བཞེས་ཡོད་ཅང་།
འཁོར་རྣམ་བརྒྱད་དང་མཉམ་དུ་སྟོ་ཁ་བརྒྱད་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ཐོན་པ་རེད། དེའི་ནང་
དུ་དབུས་པ་དང་། གཙུང་བ། ཁམས་པ་བཅས་ཀྱང་ཡོད། སྟོ་བྲག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་
མཆན་གྱི་སྒྱུ་མདུན་ལ་མཇམ་ནས་རྒྱ་གར་ལ་ཕེབས་རྒྱུ་བྱས་པ་རེད། སྟོ་བྲག་ཁོང་

ནི་བྲག་ན་དྷེ་འི་རྣམ་སྤྱུལ་དང་། མཛོན་ཤེས་ཅན་གྱི་རྟིང་མའི་སྒྲ་མ་གཙོ་བོའི་གྲས་
ཤིག་ཡིན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་ཅུ་མ་གྱི་སར་ཤེབས་པ་ན་ཁོང་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་འི་མ་ཆོར་ནས་འཁོར་རྣམས་ལ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡོང་གིན་ཡོད་ས་རེད་
གསུངས།

ཁོང་གཉིས་པན་ཚུན་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་གསུངས་ནས་འབྲེལ་བ་བྱུང་། མཐའ་
མར་ཁོང་ལ་རྒྱ་གར་ལ་འགྲོ་རྒྱུའི་དགོངས་པ་ཡོད་སྟོར་ཞུས་པ་ན། ལྷོ་བྲག་ནས་མཁའ་
རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཁྱེད་རང་རྒྱ་གར་ལ་ཤེབས་ན་དྷེ་གདན་གྱི་མཁན་པོར་བྱུང་ནས་
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་ཡོང་རྒྱུ་རེད་འདུག། ཁོཅ་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོབས་མ་རྣམས་ནི་བྱང་
སེམས་སྟོར་ལམ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཆ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱོད་ཅིན་པ་མི་
འདུག་གསུངས། མཐའ་མར་རྒྱ་གར་ལ་ཤེབས་རྒྱུའི་བསམ་སྟོན་དོར་ནས་འོལ་ཁ་
ཆོས་སྒྲིང་དུ་ཐོག་མར་བསགས་སྤྱངས་གནང་། རྗེ་གཡའ་ལེབ་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཆུ་
བསགས་པས་བྲག་ལ་མ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་སོགས་ཆོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྤྱང་གནང་།
དེ་ནས་དགོང་མོ་གཅིག་གི་མཆོན་མནལ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་བཤུབ་འགའ་ཤིས་དང་།
དེའི་ནང་ནས་སྤྱོད་གཞུགས་སྟོབས་ཆེ་བ་སངས་རྒྱུས་བསྐྱུངས་རེད་འདུག་སྟུང་བ་ཞིག་
གིས་རྒྱ་དཔེ་ཞིག་ཤུལ་བའི་གཞིགས་སྤྱང་བྱུང་། མཇུག་དུ་འབྲེལ་བ་བྱསྟེ་ལི་ཏ་དང་།
གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་སྒྲོ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་གཞིགས་པའི་རྒྱུན་བྱས་ནས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོར་པའི་སྟེང་ནས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་རེས་པ་བྱུང་ནས་མཆོན་སྟེན་གྱིས་བྲལ་བ་བྱུང་བ་རེད།

སྤྱི་རབས་རང་ཉིད་ལ་གཞུང་འདི་འཆད་པའི་སྟོབས་པ་གང་ཡང་མེད།

གང་ཡིན་ཟེར་ན། འདི་ཚོའི་ཐད་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་ཐུས་ཡིན་ཀྱང་ནོར་བ་དང་། ལྷ་
ཁྱལ་བརྒྱུ་ཡས་ལ་སྟག་མ་གཏོགས་ངེས་པ་རྟེན་པ་ནི་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཆགས་
འདུག འོན་ཀྱང་དགེ་སྤྱུག་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ལེགས་པའི་སྒྲུལ་མ་ཐེངས་འགའ་བྱས་
པ་དང་། ང་རང་ཡང་ལོ་ཡར་ལ་སླེབས་པ་དང་། ང་དང་ང་འདྲ་བ་ལ་སྐྱོན་བྱ་པ་ན་ན་
སྟམ་པས་དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་གང་གསུངས་པའི་དོན་དེ་རང་གི་སྒོ་ལ་
འཁོར་ཆོད་ཅིག་གི་སྟེང་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན། འགྲེལ་བ་གཞན་ལ་ལྟ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཞིང་། ཉེ་
ཆར་རྒྱན་ལས་རིམ་པའི་འགྲེལ་བ་ས་བཅད་ཅན་ཞིག་འདུག་པ་འབྲུག་ཅམ་བསྐྱགས་
པ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟེང་དུ་བྱ་བྱེད་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་
ཚུལ་དང་། རྟེན་འབྲུང་དང་སྟོང་པ་གཉིས་གཅིག་གོགས་གཅིག་ལ་སོང་བའི་ལྟ་ཚུལ་
འདི་ནི་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཞེས་གཏམ་ཡོད་པ་ནི། སྟོན་གྱི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་དབྱུ་མ་
རང་རྒྱུད་པ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་ཐད་ལ་ནོངས་ནས་
དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་ཚུལ་ཁག་ཁག་ལ་སོང་ཡོད། དེ་ཡོང་
བ་ནི་ལྟ་བུ་འདི་གཏིང་ཐབ་པོ་དང་འབྲེགས་པོ་ཡོད་པས་ཡིན། དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་
ཁོ་པོས་བཞད་པ་བྱས་ན་འང་པལ་ཆེ་བ་མི་འགྲིག་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད་མོད་ལྟན་རྒྱས་
ཚོས་དེའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ།

གཞུང་དངོས་གཞི་ནི་རྩ་བ་ལས།

གང་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་གསུངས་པ་ཡི། །

མཐེན་དང་སྟོན་པ་སྒྲན་མེད། །

རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་། །

གཟིགས་ཤིང་འདོམས་པ་དེ་ལ་འདུད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ།

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐར་ཕྱིན་པ་དེས་མཁས་
པའི་དབུས་སུ་རང་དབང་དུ་སེལ་རྒྱུ་ལྟ་བུས་ཁྱེད་པར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་
པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་རང་དབང་མེད་
པར་གསུངས་པའི་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་བསྟན་པ་ཡིན། གང་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་
གསུངས་པ་ཡིས། ཞེས་པ་འདི་དང་། འོག་ནས་དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་རྣམ་བཤམ་
ཞེས། །སེལ་རྒྱུ་ཡིས་ཡང་ཡང་དུ། །མཁས་པའི་ཆོག་ས་སུ་ལེགས་གསུངས་
པ། ཞེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན།

སྟོང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟེན་འབྱུང་སྒྲ་མེད་པ་དེའི་སྟེང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་མེད་པར་མཐུན་པས་ན་མཐུན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་། སྦྱིར་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་པ་མེད་པར་སྦྱུང་པ་ན་མཁས་པ་སོ་སོའི་རྩལ་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོག་ས་ཡོད་
ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་གི་སྟེང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་སྟོང་པ་སྦྱུང་པ་ནི་འགྲན་སྒྲ་
མེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྦྱུང་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་སྒྲ་ན་མེད་པ་རུ་གཟིགས་ཤིང་གཤུག་བྱ་རྣམས་ལ་འདོམས་པར་
མཇོང་པ་དེ་ལ་འདུད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ཡིན། ཤོ་ཤོ་ཀ་གཅིག་སོ་འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་
བསྟོད་པའི་སྟོན་པ་ལ་མཚོན་པར་བརྗོད་པའི་མཚོན་བརྗོད་ལ་བཞག་ནའང་འགྲིག་
ཡང་ན་ལུས་མདོར་བསྟན་དང་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་བཞག་ནའང་མི་འགྲིག་པ་མེད།

འདིག་རྟེན་རྒྱད་པ་རི་སྟེད་པ། །

དེ་ཡི་ཙུ་བ་མ་རིག་སྟེ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ།

འཛིག་རྟེན་ནི་འཁོར་བ་ལ་གོ་དགོས། སྤྱིར་བཏང་འཁོར་བའི་གནས་ནི་མཐོ་
སྤྱིད་ཅེ་ནས་མར་མནར་མེད་གྱི་བར་ལ་སྡོད་པའི་གནས་དང་འབྲ་བ་དེ་ཡིན། དེར་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་དེ་ལ་འཁོར་བའི་འཁོར་བ་པ་
ནམས་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་ན་ཤ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། འཁོར་འདས་གྱི་རྒྱད་པ་གང་
དང་གང་གིས་མནར་བ་དེ་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན།

སྤྱིར་མ་རིག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་སྣངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ཞིག་
ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལའང་ཡོད། སྐབས་འདིའི་མ་རིག་པ་
ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འཁོར་བ་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་
མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ལ་གོ་དགོས། དེ་འབྲ་བའི་མ་རིག་པ་དེ་རྒྱད་
པ་ཀུན་གྱི་ཙུ་བ་ཡིན་པ་དེ་རང་སྤྱེད་དངོས་སྤྱི་བ་དང་དབྱུ་མ་པ་ཡོངས་ཀྱིས་བརྟེན་གྱིན་
ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་རང་སྤྱེད་འོག་མ་ནམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དེ་རང་
རྒྱ་བྱུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དང་རང་འཛིན་གྱི་འཛིག་ལྟ་
ལ་བཤད་པ་མ་གཏོགས། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་འཛོག་ཤེས་ཀྱིན་མེད། དེ་འཛོག་མི་ཤེས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཙོ་བོ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་ཏུ་འདོད་མི་ཤེས་པ་དེར་བྱུག་པ་
ཡིན། དེ་དག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དེ་རང་
འཛིན་གྱི་འཛིག་ལྟ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཅིང་དེས་བྱངས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་

དང་དེའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་རགས་པ་ཞིག་ཏུ་
འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་བག་ཆགས་དེ་ཡི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྲིད་ལེན་གཉིས་པོ་
དེ་ཡང་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སྲིད་ལེན་གཉིས་
ཡིན་པ་དང་། དེས་གསོས་བཏབ་པའི་སྤར་གྱི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
ལས་ཀྱི་རོ་བོར་སོང་བ་དེ་ཡང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་རགས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་འཕེན་
བྱེད་དང་འགྲུབ་བྱེད་གཉིས་པོ་དེས་འཕངས་པའི་ལས་ཉོན་གྱི་ཕུང་བོ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་
ཡན་ལག་བརྩུག་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་སྤྱག་བདེན་རགས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན། ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་བཞི་ལ་སྤར་རགས་གཉིས་སུ་འབྲེད་པའི་ཐུག་ས་ནི་འདིའི་
སྟངས་ལོན་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུག་གཉིས་ལ་སྤར་རགས་འབྲེད་པ་ན་
རང་སྤྱེ་འོག་མའི་ལུགས་ཀྱི་དེ་རགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འགྲིག། དེ་ལྟར་ཟེར་བ་ལས་
སྤར་བོ་མེད་པ་དགོངས་པ་བཞེས་ན་མཁྱེན་གྱིན་རེད། ཇི་ལྟར་བརྗོད་དགོས་ཤིང་།
རང་སྤྱེ་འོག་མས་འདོད་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་འཕངས་འགྲུས་ལ་སོགས་
པའི་ཡན་ལག་རྣམས་རགས་པ་ཡིན་ཟེར་དགོས། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་ཀྱི་མ་རིག་པས་མ་འཕངས་པར་རང་སྤྱེ་འོག་མའི་ལུགས་ཀྱིས་དེས་འཕངས་
པ་ཞིག་འཛོག་རྒྱ་མེད། རང་སྤྱེ་འོག་མས་འདོད་པའི་དེ་ཟེར་བ་ན་གང་ཟག་རང་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲིའི་འཛིན་ཚུལ་གྱི་སྟངས་འཆད་ཀྱིན་ཡོད་པས་དེ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་
ནས་རགས་པ་ཡིན་གྱི་སྤར་མོར་སྤྱེབས་མེད།

དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞི་ལ་སྤར་རགས་ཡོང་ཆོག་པ་ཡིན། ཇི་ལྟར་ན་རང་སྤྱེ་
འོག་མའི་ལུགས་ཀྱི་སྤྱག་བདེན་མི་ཟེར་བར་ཁོ་རང་ཆོས་འཛིན་པའི་སྤྱག་བདེན་དེ་

སྤྱག་བདེན་རགས་པ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེའི་རྒྱ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་མ་སྟབ་པར་རང་རྒྱ་
སྟབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་གྱུར་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེས་འཕངས་པའི་སྤྱག་བསྟུལ་
བདེན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཅང་དེ་སྤྱག་བདེན་རགས་པ་ཡིན། མི་ཉག་པ་མ་གཏོགས་
པའི་བདེན་པ་ཞི་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་དེས་རིགས་འབྲེ་སྟེ་སྟེ་རགས་འཛོག་སྟབ་པ་
ཡིན། ཁོ་རང་ཆོས་འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་མ་རིག་པ་དེ་ཡང་རང་རྒྱ་སྟབ་པའི་རྣམ་
ཡོད་དུ་གྱུར་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཀུན་འབྱུང་རགས་པ་དང་། དེ་
འདྲ་བའི་ཀུན་འབྱུང་དེའི་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དེ་ལ་ཡང་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་སྟོ་མི་དགོས་པར་རང་རྒྱ་སྟབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་
མངོན་སུམ་འདི་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་ནས་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དེ་
སེམས་ཅམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། ཐལ་འབྱུར་བའི་
ལུགས་ལ་དེ་འདྲའི་གཉེན་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་སྟོང་མི་སྟབ་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་དེ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་
བྱས་པ་དང་གསལ་སྒྲུང་ཐོན་པ་ནི་སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲའི་སྟོ་མཐོང་
ཟིན་གོམས་པར་བྱས་ནས་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་འབྲོ་བ་མེད། སྟོ་གཅིག་ཕུ་དེས་ཁོ་
རང་ཆོའི་འདོད་པའི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷན་
སྟེས་གང་ཡང་སྟོང་མི་སྟབ། འོན་དེས་གང་བྱེད་ཅེ་ན། དེས་ཁོ་རང་ཆོས་འདོད་པའི་
རང་རྒྱ་སྟབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་གྱུར་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་
མགོ་ཚུགས་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ཀུན་བཏགས་སྟོང་མི་རུས་ན་ལྷན་སྟེས་སྤང་ག་ལ་སྟབ།

དེ་ཡང་འཕྲུལ་ལམ་བདེན་དེ་ཡང་ལམ་བདེན་རགས་པ་ཞིག་ལ་སླེབས་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་
ལམ་བདེན་དེས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་ཡང་སྤངས་པ་རགས་པ་ལ་འོང་བ་ནི། དེས་
རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྩལ་ཡོད་ཀྱི་འཛིན་པ་རོ་ཐོག་དེ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་
མངོན་གྱུར་བ་མགོ་ཉོན་བྱེད་པའི་བརྟའི་འགོག་པ་ཞིག་འོང་བ་དེ་ནི་འགོག་བདེན་
རགས་པ་ཡིན།

རྒྱས་པར་འཆད་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་ཀྱི་
ནམ་གཞག་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་དབྱ་མ་འཇུག་པ་ལས་
ཤེས་ཅུས། ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་གཞག་གི་སྤང་བྱ་སྤོང་སྤྲངས་ཀྱི་རིམ་པའི་
སྤང་ལ་དོགས་པ་གཙོད་སྤྲངས་ནི་འོག་ནས་ཡོང་རྒྱ་རེད། འདི་ནི་དབྱ་མ་གཟིགས་
མཁན་ནམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོའི་གས་སུ་གྱུར་ཡོད། ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་
གཞག་འཐད་པ་འདི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་རང་གིས་ས་དང་པོ་འདི་འཕགས་པ་
བརྒྱད་པ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་པའི་དབྱ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས།
ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་ཅེས་གསུངས་ཡོད།
དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྗེ་ལྟར་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་
བསྟན། ཞེས་གསུངས། འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་འཆད་པ་ན་དག་བཙམ་འབྲས་གནས་
ནས་མར་བགངས་པའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་
ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། དེ་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ཅང་།
དེ་དག་གི་སྤང་བྱ་སྤོང་སྤྲངས་ཀྱི་རིམ་པ་ནང་གི་སྤང་བྱ་ནི་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་
ཉོན་མོངས་དེ་འཛིན་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ལུགས་འདི་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་

འོང་ས་མེད། རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད། མངོན་པ་ནས་
བཤད་པའི་སྤང་བྱ་འཆད་པ་ན་མོ་ལྟན་སྤྲེལ་གྱི་ཞུགས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཞུགས་འབྲས་
བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འོང་ས་མེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བཤད་ན་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་
ལས། རིགས་པ་དེ་དག་གི་གནད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་པས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་ལྟན་སྤྲེལ་སྤྱི་འདོད་པ་ཡང་ཀུན་བཏགས་སྤྱི་བཤོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབུ་
མ་རང་རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་
པ་དེ་འཛིན་པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པ་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད། འཛིན་པ་ཀུན་
བཏགས་ཡིན་པར་གསུངས་ན་ཞུགས་འབྲས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནང་གི་མངོན་པ་
ནས་བཤད་པའི་སྤང་བྱ་དེ་མོ་ལྟན་སྤྲེལ་གྱི་ཞུགས་པ་ཡིན་ཅང་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་འཛོག་
སྤངས་ཐད་ལ་དོགས་པ་གཅོད་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དེ་འབྲེལ་ཡིན་ཅང་རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་
ཟེར་བ་དེ་ཐལ་འབྱུར་བ་རང་གི་ལུགས་ལ་འཛིན་པ་ལྟན་སྤྲེལ་གྱི་ཞུགས་པ་འཛོག་གྱང་།
རང་རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་འཛིན་པ་དེ་འཛིན་པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན། དེ་ལྟར་ཐལ་
འབྱུར་བ་དང་རང་རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
འཛིན་པ་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་ཆེན་པོ་ཡོད། ཐལ་འབྱུར་བས་འདོད་པའི་འཛིན་པ་དེ་
འཛིན་པ་ལྟན་སྤྲེལ་ཡིན་པ་ནི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་གསལ་པོར་གསུངས་
ཡོད། དེ་ཡང་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤོང་བས་ས་འདིའི་སྤང་བྱ་ལ་
དགོངས་སོ། །ཞེས་པ་འདིས་རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་
འཛིན་པ་ལ་གསུང་གིན་ཡོད། དེ་འབྲེལ་པའི་འཛིན་པ་དེ་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་

བར་གྱིས་སྤོང་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ག་རང་གིས་འཛིན་པ་སྟན་སྟེས་ཡིན་པར་བསྟན་
ཡོད། དེ་འབྲེལ་ཡིན་དུས་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་པའི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་
འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དེ་དབྱེ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྟོགས་ཐུབ་མེད།
འདི་ནི་གནད་ཆེ་བའི་འགག་རྩ་གཅིག་ཡིན། རྒྱ་མཚན་ནི་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་
པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ལ་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་
པའི་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དབྱེ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྟོགས་
དགོས་ཤིང་། དེ་འབྲེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་ཨེ་
ཡོད་ཟེར་ན་མི་དགོས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་ན་དེ་འབྲེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་
ལེགས་ལྡན་ལ་སོགས་པས་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་ཟེར་ན།
ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་ནང་ལ་གཟིགས་ན་མཁྱེན་ཐུབ་པར་མ་ཟད། དེའི་སྒྲིབ་ལ་
འོག་ཏུ་འབྱུང་རྒྱ་རེད།

གང་ཞིག་མཐོང་བས་དེ་ལྟོག་པ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གསུངས།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། འོ་ན་གང་ཞིག་མཐོང་ནས་དེ་འབྲེལ་བའི་མ་རིག་པ་
དེ་ལྟོག་རྒྱ་རེད་ཟེར་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གསུངས། ཞེས་པ་བྱུག་སྟེར་
དེ་འབྲེལ་བའི་རྩ་བའི་མ་རིག་པ་ལྟོག་པ་དེ་ཁོ་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་
པའི་སྟོང་གཅིག་རྟོགས་ཟེན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་དགོས་པ་རེད་མ་
གཏོགས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཞི་ཁོ་དང་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་

འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སློ་མིན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་གནད་འགག་ཆེན་པོ་
ཞིག་ལ་ཐུག་ཡོད། གསུང་འདི་ལ་སྤྱུ་མཆོག་ལྡན་པ་དང་། གོ་རམས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མི་འཐད་པར་གསུངས་ཡོད། མདོར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲུང་
གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་དབྱེ་འཇུག་གཅོད་དགོས་པ་ནི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེ་ཆེ་སློ་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བའི་ལམ། །

ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་གནད་ཉིད་བྱ། །

དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་མི་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སློ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་
ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཅ་བ་མ་རིག་པ་སྟོག་པའི་ཐབས་ལ་སྟོང་པ་མ་གསུངས་པར་རྟེན་
འབྲུང་གསུངས་པའི་གནད་འདི་དེ་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་ཉེ་ཆུད་པར་
འགྱུར་རོ། །སྤྱིར་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་ཁུབ་ཀྱང་། དེ་
རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འགྲན་ཆུ་མེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་ལམ་གཙུག་ལམ། གང་
ཞིག་འཁོར་འདས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྒྱ་འབྲས་ནམ་ཡང་བསྐྱུ་བ་མེད་
མཐོང་ཞིང་། །དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཞིག་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་
དབྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་གང་འདྲ་
ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱུ་བ་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས་ངེས་ཤེས་མཚན་
ཉིད་པ་མིན་ཀྱང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་
པའི་གཏད་སོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཀྱང་འཛིག་ན་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་དེས་རྫོགས་པ་དང་།

སངས་རྒྱས་དབྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་ཡིན། དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་
པའི་སྒོ་དེས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཆད་མ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངེས་པ་
རང་སྟོབས་གྱིས་འབྲེན་གྱིན་ཡོད། དེ་ལ་གོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད། དཔེར་ན་གཅིག་དུ་
བལ་གྱི་རྟགས་ལྟ་བུ། རང་བཞིན་གྱི་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཅིག་དང་
དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་བཞེད་པ་ན་དེ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་
སྐབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞེད་དགོས་པས་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་མི་ཐུབ་པ་ཡིན།

རྟེན་འབྲུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་
ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཤར་རི་དང་རྒྱབ་རི་ལ་སྦྱར་ན་འདྲ་ཆོག་། ཡང་ན་རིང་ཐུང་ལ་
སྦྱར་ན་འདྲ་ཆོག་། ཤིང་སོར་གང་ལ་ལྟོས་ན་ཁྱུ་གང་པོ་དེ་རིང་བ་ཡིན། རིང་པོ་དེ་ལྟར་
འཛིག་པ་ནི་སོར་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཛིག་པ་མ་གཏོགས་རང་ངོས་ནས་འཛིག་རྒྱ་མེད་
པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མེད་པ་ནི་འདོམ་གང་ལ་བལྟོས་ན་ཐུང་དུར་འབྱུར་བས་ཐུང་རིང་
སོར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་དོར་བ་ཡིན། ཤིང་ཁྱུ་གང་དེ་མཐའ་གཅིག་དུ་རིང་སོར་མི་གནས་
པ་ནི་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུགས་ཐུབ་གྱིས་མ་བྱུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་ཡིན། ཁོ་རང་
གི་ངོས་ནས་བྱུབ་ཡོད་ན་ལྟོས་བྱ་ལྟོས་བྱེད་གྱི་དགོས་པ་མེད། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་ཆ་ཤས་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པས་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་བྱུབ་
པ་མེད་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྟེན་འབྲུང་གི་སྟངས་ལྟུང་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་
ལ་ངེས་པ་འབྲེན་ཡོང་བ་ནི་གཏན་ཆོག་གས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཡིན། རྒྱ་མཆན་དེར་
བརྟེན་ནས་ལམ་གཅི་འཁྱེད་སྐབས་སུ་སྒྲིང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། སྟོང་པས་མེད་

མཐའ་སེལ་བ་ཡོང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན།

རྟེན་འབྲེལ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་འགྲན་རྒྱ་མེད་པ་
རེད་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེར་སྤྲུག་པ་ཡིན། ང་ཚོས་རྒྱ་མཚན་དེར་བསམ་སྒོ་
ཡག་པོ་བཏང་ན་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་པ་ལ་ཞེ་དག་ཁྱད་པར་
ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོའི་སྒོ་ངོར་ལ་ཉོག་ཅམ་འཁོར་རྒྱ་ཡོད།

ངོ་ན་ལེགས་ལྷན་ལ་སོགས་པས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་
ཞེ་ན། འདིའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་གནད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་
རིགས་པ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་སོ་སོས་རིགས་པའི་ཅལ་འདོན་སྐྱངས་མི་འབྲ་བ་
མང་པོ་ཡོད། གཙོ་བོ་ནི་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་གཞུང་ལ་གཏུག་གིན་ཡོད། སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ལ་མགོ་སློམས་གྱི་གཏན་
ཆོགས་གྱི་སྟེང་ནས་སྐྱབ་གྱིན་ཡོད། མགོ་སློམས་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་པ་ནི།
དངོས་སྐྱ་བ་ནམས་གྱིས་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱ་ཐོས་པ་ན་མིག་
ཤེས་གྱིས་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱ་མཐོང་དགོས་ཏེ། དབང་པོ་ཡིན་པར་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་ནི་ཉན་ཤེས་གྱིས་བདེན་པ་གྲུབ་
པའི་སྐྱ་མཐོང་བ་ན། དུལ་སྐྱ་མཐོང་བ་དེ་རང་གི་བདག་སྟེན་དང་དམིགས་སྟེན་ལ་
སྟོས་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་ཡིན། དེ་ལ་མ་སྟོས་པར་མཐོང་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་ན་མིག་
ཤེས་གྱིས་སྐྱ་ཐོས་པར་ཐལ་བའི་མགོ་སློམས་གྱི་རིགས་པ་སྟོར་བ་ཡིན། དེ་དང་འབྲ་
བར་ཞི་བ་འཆོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པར་གནང་གིན་ཡོད། སྱིར་རིགས་པ་དེས་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་

ལ་འབེབ་གྱིན་ཡོད་ཀྱང་། དེས་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་སེལ་བ་མེད། གཞུང་
འགའ་ཞིག་གི་ནང་རིགས་པ་དེས་ཡོད་མཐའ་དངོས་སུ་སེལ་བ་དང་། མེད་མཐའ་མི་
སེལ་བར་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྟག་མཐའ་དངོས་སུ་སེལ་གྱི་ཨེ་ཡོད་སྟུང་།
རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་རྟོགས་པ་ན་རྟག་མཐའ་སེལ་བ་བདེན་ན་ཡང་།
དངོས་སུ་སེལ་གྱིན་ཡོད་མེད་ལ་དབྱུང་དགོས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་དེས་རྟག་
མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་སེལ་བ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་གྱི་ཁྱད་པར་
མི་འདྲ་བ་ཡོད། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་ཁུབ་ཀྱང་། དེ་སྟོང་
པ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་དམ་བ་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་འོག་ནས། གང་དུ་བཟུང་བས་བྲིས་པ་རྣམས། །ཞེས་
སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་གིས་གང་བསྟན་ཅེ་ན། བྲིས་པ་སྒྲུབ་སོ་དང་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེའི་དོན་མ་རྟོགས་ཀྱང་། མིང་ཙམ་དང་ཆོག་ཙམ་
བཟུང་ནས་འཆད་པ་དེས་རྟག་ཆད་གྱི་མཐར་འཛིན་ནམ་སྒྲོ་སྐྱར་གྱི་མཐར་འཛིན་དེ་
རང་རྒྱུད་ལ་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། སྒྲོ་གདོགས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་
ནི་ཆོས་དེ་དང་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་
འཛིན་ནི་ཆོས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་གཏན་ནས་མེད་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡིན།
གང་ཟག་སོ་སོའི་སྒྲོས་ངོས་གཟུང་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་བཅིངས་པ་དང་གྲོལ་
བའི་རྒྱ་རུ་གཏོང་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། དབུ་མ་རང་
རྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཟེར་བ་དེ་ཐལ་

འབྲུང་བ་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གོ་དོན་ལ་སླེབས་མེད། དེ་མ་སླེབས་པ་ནི་
རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས། རང་བཞིན་མེད་ལ་བགྱི་བའི་སྒོ། །ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ག་གཉིས་
གསུངས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བགྱི་བའི་སྒོ་དམ་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྲིམ་
གྱི་ནང་ཞིག་ལ་འགོ་དགོས་ན་སྒོ་རྩ་སླེབས་པ་ན་ནང་ལ་སླེབས་མེད་པ་ཡིན། ནང་དུ་
སླེབས་ཚུལ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན།

དེ་ལྟ་ལགས་ན་མགོན་ཁྲོད་ལ།
བསྟོད་པའི་སྒོ་ནི་སྲུ་ཞིག་གིས།
བརྟེན་ནས་འབྲུང་བར་གསུངས་པ་ལས།
ངོ་མཆར་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་རྟོན། །

ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྟོན་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་གིས་གྱང་སྟོན་པ་རང་
གིས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་གནད་
འགག་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་ལས་ཁག་པོ་ཡིན། རྩུ་མཆན་དེ་ལྟར་ལགས་ན་མགོན་པོ་
ཁྲོད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པའི་བྱེད་ཆོས་སྐྱ་ན་
མེད་པ་དེའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ན་བསྟོད་པ་ཡང་དག་པར་འབྲུར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་
སྟོན་པ་ལ་བསྟོད་པའི་བསྟོད་ཆོས་ངོ་མཆར་བ་གང་ཡང་རྟོན་རྩུ་མེད།

བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི།

གང་གང་རྟེན་ལ་རག་ལས་པ། །

དེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས། །

གསུངས་པ་འདི་ལས་ཡ་མཚན་པའི། །

ལེགས་འདོམས་ཚུལ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཆོས་དེ་དང་དེ་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་
པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དེ་ལས་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་
གསུངས་ཤིག་སུ་ལའང་མེད་པར་གསུངས། གསུངས་འདིའི་སྟོང་ནས་ཁོ་རང་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ངས་པའི་ངས་ཤེས་ཆེད་པ་ཡིན་ཅང་སྟོང་སྟོང་གསུངས་
གསུངས་པར་ཤེས་བྱས།

རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྟོང་པ་ངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཆེ་མེད་པ་ཡིན་པ་ནི།

གང་དུ་བརྩུང་བས་བྱིས་པ་ནམས། །

མཐར་འཛིན་འཆིང་བ་བརྟན་བྱེད་པ། །

དེ་ཉིད་མཁས་ལ་སྟོས་པ་ཡི། །

ང་བ་མ་ལུས་གཙོད་པའི་སྟོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གང་ཟག་སོ་སོའི་བསམ་པའི་བྱེད་པར་གྱི་དབང་
གིས་རྟེན་འབྲེལ་ཟེར་བ་དེ་འགའ་ཞིག་ལ་འཆིང་བའི་རྒྱ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། མཁས་པ་
ལ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་མཐར་འཛིན་གཙོད་པའི་སྟོ་ཡིན། འཆིང་བ་ནི་རྟག་ཆད་གི་མཐར་
འཛིན་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན།

དཔུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་དངོས་སྟོབ་ནམས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
སྐྱེས་བྱེད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་དང་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་རྟགས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་
འབྲེལ་མ་རྟོགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་ཆོག་ཡང་དབྱ་མ་ཐལ་འབྱར་བ་ལྟ་
བུའི་མཁས་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཡི་བྲ་བ་མ་
ལུས་པ་གཙོ་བོ་པའི་སྒྲོར་བྱུང་བ་ཡིན། རྟེན་འབྲེལ་དེས་སྒྲོས་པ་གཙོ་བོ་པར་མ་
གསུངས་པར་དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་པའི་སྒྲོ་ཡིན་གསུངས་པའི་གནད་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟར་
གཙོ་བོ་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་ཤིང་རིང་ཐུང་གི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བྱས་པར་མ་
ཟད། འོག་ནས་ཀྱང་གོ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་། ཅི་སྤང་ཅི་ན་འདི་བཤད་
བས། །ཞེས་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བཞི་ཡིས། རྟེན་འབྲེལ་འདི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་མངོན་
གྱུར་དང་། མ་མཐོང་བ་ཅུང་ཟད་སྒོ་ག་གྱུར་དང་། ཤིན་ཏུ་སྒོ་ག་གྱུར་བཅས་གཞལ་
བུའི་གནས་གསུམ་ལ་ཉག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་གདོགས་དང་། ཆད་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་འདེབས་
གཉིས་པོ་དེ་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་མཛད་པ་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
ན་གསུང་གོང་འོག་དེ་རྣམས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྒྱབ་གཞོན་མཛད་ནས་
དགོངས་པ་ཡག་པོ་བཞེས་དགོས་པ་ཡིན།

བསྟན་འདི་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བས། །

སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་ཁྲིད་ཉིད་དེ། །

མ་སྐྱེས་ལ་ནི་སེལ་བཞིན། །

སྐྱེས་ཀྱིས་ཅན་ལ་འད་གཅེས་བུའི་ཆོག །

ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་འབྲ་བའི་བསྟན་པ་ཡང་དག་པ་འདི་ཆོས་འདི་
པ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་ལུགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡིན། རྣམ་རྒྱུན་ང་ཆོས་ཕྱི་

རྩོལ་བའི་བསྟན་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱི་རྩོལ་བའི་སྟོན་པ་དེ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
ཟེར་བཞིན་ཡོད། རང་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་འབྲལ་སེལ་གྱི་པན་པ་ཡོང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཕྱི་རྩོལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བསྟན་པ་ཞེས་བཤད་པ་མ་གཏོགས་རྒྱ་མཚན་གཞན་
མེད། འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་ཞེས་པ་ནི་བྱིད་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རྩོལ་བའི་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་མ་
ཡིན་པ་ནི་ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་བསྟན་པས་ཡིན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་ནི་
ཆོག་ཀྱང་འོག་མ་གཉིས་ལས་ཤེས་ཅུས། དཔེར་ན་མ་སྤྱེས་ལ་སེལ་བྱེད་སྤྱེས་གཤམ་པ་
ལྟར་ཕྱི་རྩོལ་བ་སྤྱེས་གཤམ་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་གཙམ་བྱའི་
ཆོག་སྟེ་མིང་སྟན་པ་འཕམ་རྫིག་ལོ་སྤྱེས་པ་ཡིན།

རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན།

ཨེ་མའོ་སྟོན་པ་ཨེ་མའོ་སྤྱབས། །

ཨེ་མའོ་སྤྱེས་མཚན་ཨེ་མའོ་མགོན། །

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ལེགས་གསུངས་པའི། །

སྟོན་པ་དེ་ལ་བདག་ཕྱག་འཆ་ལ། །

ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཨེ་མའོ་ཞེས་པ་ནི་ཉ་ལས་པ་དང་ཉང་སང་བའི་ཆོག་ཡིན། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པ་བྱིད་ནི་ཨེ་མའོ་སྟོན་པ་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་སྟོན་པས་སྟོན་པ་དང་། སྤྱིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྤྱོད་པར་བྱེད་
པས་ན་སྤྱབས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
འབྲུན་ཆུ་མེད་པར་གསུངས་པས་ན་སྤྱེས་པ་མཚན་དང་། སྤྱིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་མཐའ་

དག་གི་མགོན་མཆོད་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལས་བའི་སྟོང་པ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱ་
མེད་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་སྟོན་པ་དེ་ལ་སྟོ་
བཟང་གྲགས་པ་བདག་གིས་ཐུག་འཆའ་ལོ། །

ཕན་མཛད་ཁྲིད་གིས་འགྲོ་བ་ལ། །
སྟོན་པའི་སྟོང་པ་བཀའ་སྩལ་པ། །
བསྟན་པའི་སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །
ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱ་མེད་པ། །
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། །
འགའ་བ་དང་ནི་མ་གྲུབ་པ། །
མཐོང་བ་འདི་ཡིས་ཁྲིད་གི་ལུགས། །
རི་ལྷོང་ཁོང་ཁྱེད་པར་ལུས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། འགྲོ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པར་མཛད་པ་
ཁྲིད་གིས་འགྲོ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པའི་སྟོང་པ་བསྟན་པའི་སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཉིད་
བཀའ་སྩལ་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡུལ་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་
ཀྱང་། སྟོང་པ་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྟོང་
པའི་དོན་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཙོ་བོ་དབྱེ་བ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་པ་ནི། དེ་རྟོགས་གྱི་སྟོང་པའི་
གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་སྟོང་པ་ཡིན་པས་གྲུབ། འདི་ནི་ལས་གྱི་གཙོ་བོ་ནས་གསུམ་ནང་
གི་གཅིག་ཡིན། འོན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་པ་དེ་དེའི་སྟོང་པ་ཡིན་ནས་

ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དེ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་
ན་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཡོད་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ངན་སོང་
གི་སྐྱེ་སྒོ་འགག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། གལ་སྲིད་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་
མེད་ན་སྒོ་གང་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བྱུ་ཡིན་ཅང་། རང་རང་གི་ལས་
གསོག་སྦྲངས་ཀྱི་འོག་ནས་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ངེས་གཏན་མེད་པ་ཡིན། དེ་
ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་འགྲན་ཆེ་མེད་པ་ནི། ཉེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྐྱབ་པའི་
གཏན་ཆིགས་གཞན་ཡོད་མོད། ཉེན་འབྲེལ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་ནི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་འདིས་སྟོན།

ཉེན་འབྱུང་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གཉིས་སོ་འགལ་བར་མཐོང་མཁན་
ནི་རང་སྟེ་དངོས་སྒྲ་བ་གཙོས་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དེ་རྣམས་ཡིན། དེ་དག་གིས་
ཉེན་འབྱུང་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་ཁས་སྐྱེངས་པ་ཡིན། ཡང་མ་གྲུབ་པ་
འདོད་མཁན་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡིན། དེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
ཉེན་འབྱུང་དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རྒྱ་མེད་དུ་སྐྱེ་བའམ་མི་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་
ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྐྱེངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་གཏན་ཆིགས་དེ་འགལ་བ་དང་མ་གྲུབ་
པར་མཐོང་བ་འདི་ཡིས་ཁྱེད་རང་གི་དགོངས་པའི་དོན་ཏེ་ཉེན་འབྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་སྐྱབ་པའི་ལུགས་རྣམ་དག་ཇི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ཏེ་
མི་བྱས་སོ། །

དེས་ན་རང་སྟེ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་ནི་གཞུང་འདི་ལ་

བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་
བྱུང་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་འཛིན་པ་ལྟན་སྦྱེས་ཡིན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་བས་
འདོད་པའི་འཛིན་པ་དེ་འཛིན་པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པར་ཡང་བྱུང་བ་ཡིན། གལ་སྲིད་
རང་རྒྱུད་བས་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་པའི་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་གི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་
རྣམ་ཡོད་དུ་བྱུང་བས་སྟོང་པ་རྟོགས་ན། སྤང་ཕྱོགས་ནས་གང་ཟག་དེ་གང་གས་གཞི་
ལུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྱུང་ལ་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་པ་ཡིན། ངེས་
པ་དེ་ལྟར་རྟེན་པ་ཡོད་ན་མཐར་འཛིན་གྱི་འཆིང་བ་བརྟན་པའི་ཆབ་དུ་རྒྱུང་ངེས་དུ་
དོར་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ལུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སློང་དེས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པོ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐར་འདོད་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་འཛོལ་བྱ་དེ་ལ་གསུམ་
ཡོད། འཛོལ་བྱ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་གསུམ་པོ་གང་འཛོལ་བ་ལ་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་སློང་དེ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་བྱིར་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟའི་
སྟོང་འཕྲུག་ལས། གང་བྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཚུབ་མེད་པར་
གསུངས། །ཞེས་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་
ལམ་འདི་མེད་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་འཛོལ་རྒྱ་མེད་པར་གསུངས་ཞེས་
ལུང་གིས་བསྟུན།

ངེགས་པས་སྦྱབ་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་
སྦྱིབ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉོན་སྦྱིབ་དུ་ཤེས་པ་དགོས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་
ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཤེས་པས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་

དམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མི་དགོས་པར་གསུང་གིན་ཡོད། དེ་དག་གིས་སྤྱིར་
དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་
ཀྱང་། རྟོག་མའི་མ་རིག་པ་དེ་སྤངས་ཟེམ། རང་རྒྱུད་པས་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་
ཁས་ལེན་པ་ཡིན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པས་བྱུང་བ་དང་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་མེད་
པ་དེ་ཡིག་ཆ་ཆང་མའི་འདོད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། འདི་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ལས་
རིས་ཆེན་མོའི་དགོངས་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་མེད་ཐོག་ལ་འདོད་ཚུལ་ཐ་དད་དུ་སྤེལ་བ་ཀྱིན་ཡོད། རྗེ་བཙུན་པའི་
ཡིག་ཆའི་ནང་ལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་།
ཡིག་ཆ་གཞན་གྱི་ནང་ལ་དེ་ཡོད་པར་གསུངས། དེའི་ཐད་ལ་ཡིག་ཆ་གཞན་གྱི་
དགོངས་པ་བཞེས་ས་གང་ཡིན་ཅད་ཆོད་པ་དགོས། དེ་ལྟར་ཅད་ཆོད་པ་ན་རྗེ་རིན་པོ་
ཆའི་དགོངས་པ་དང་གང་མ་ཐུན་པའི་ཐོག་ལ་ཡིག་ཆ་སོ་སོའི་དགོངས་དོན་དང་
རིགས་པ་འགྲོ་སྤངས་གང་ཟབ་མིན་བལྟ་དགོས་པ་ལས་ང་ཆོའི་ཡིག་ཆ་ཡིན་ཟེར་
ནས་ཕན་ཐོགས་མེད། ཁོ་རང་ཆོས་འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་
གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་གནས་གཙང་དུ་སྤྱེ་དགོས་པ་དང་།
དེ་སྤྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། བསམ་གཏན་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་
ལ་རྒྱུང་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་སོགས་ལྷ་བཤད་པ་དེས་གནས་གཙང་ལྷ་པོ་གང་དུ་སྤྱེ་བའི་
རྒྱ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན། དེ་རྒྱ་ཏུ་འགྲོ་སྤངས་ནི་གནས་གཙང་དུ་སྤྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
མ་གསོག་པར་སྤེལ་སྒོམ་རྒྱུང་བས་མི་ཕན་པ་ཡིན། ལས་དེ་སོ་སྤྱེའི་གནས་སྐབས་

སྤྱི་བསགས་དགོས་པ་ནི་ཡིག་ཆ་ཐམས་ཅད་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། འོན་ཀྱང་སོ་སྤྱིའི་
གནས་སྐབས་སྤྱི་བསགས་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་
ཡིན། གལ་སྲིད་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་དེ་མེད་ན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ལ་བསམ་གཏན་
ཀྱི་སྤེལ་སྒྲོམ་གྱིས་གསོས་བཏབ་ནས་གནས་གཅིང་དུ་སྤྱོད་གོས་པ་ཡིན་པ་ལ་དེ་
ལྟར་བཤད་ས་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུང་གིན་ཡོད།

ང་རང་ཆོས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་གསོས་བཏབ་པ་ལ་ལས་དེ་ཡོད་མི་
དགོས། ཁྱེད་ས་གཏུགས་ས་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིས་གྱིས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་
འཕེན་པ་མེད། །ཅེས་པ་འདི་ཡིན། བདེན་པ་མཐོང་སྤྱི་མཐོང་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པ་ནི་ཁོ་རང་ཆོའི་བཞེད་
པ་ཡིན། ང་རང་ཆོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་དེ་གསར་དུ་
གསོག་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། གནས་གཅིང་དུ་སྤྱོད་པ་ནི་སྤོང་སོ་སྤྱིའི་རྟེན་ལ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པའི་བག་ཆགས་སེམས་སྟེང་དུ་བཞག་པ་དེ་ལ་སྲིད་
ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པས་མཐར་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི་ཁོའི་རྒྱད་ལ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་བརྟུན་ཀྱིན་ཡོད།

དབང་བཅོམ་པས་ཡན་ལག་བརྩུག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་
སྤངས་པ་དེ་ཡིག་ཆ་ཁག་ཆང་མ་མཐུན་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱད་
ལ་འཁོར་བ་ཡོད་མེད་ཐོག་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡིན། ང་རང་ཆོས་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱད་
ལ་འཁོར་བ་མེད། དེས་འཁོར་བ་སྤངས་པར་བཤད་ཀྱིན་ཡོད། ཁོ་རང་ཆོས་དེས་
འཁོར་བ་མ་སྤངས། དེའི་རྒྱད་ལ་འཁོར་བ་ཡོད་པར་བཤད། དགོངས་པ་བཞེས་ས་

ནི་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤར་གྱི་ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྤྲུག་བདེན་ཡོད་ཀྱང་། སྤྲུག་བདེན་དེ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་
བ་མ་ཡིན། གལ་སྲིད་དེས་འཕངས་ན་སྤྲུག་བདེན་དེ་འཕངས་འབྲས་ཡིན་དགོས། དེ་
ལྟ་ན་འཁོར་བ་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་ན་
ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དེས་འཕངས་ན་ཁོ་འཕངས་འབྲས་ཡིན་
དགོས་པས་འཁོར་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་རང་ཆོས་དེ་འཁོར་བ་ཡིན་པ་ནི་ལས་
ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བས་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱིན་ཡོད། སྤྱིར་སྤྲུག་བདེན་དང་
འཁོར་བའི་བྱུང་བར་ནི་སྤྲུག་བདེན་ཞེས་པ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
བྱུང་བའི་སྟེང་ནས་བཤད་པས་རྒྱུའི་ཆ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན། འཁོར་བ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་
བ་སྤྱི་མར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཚམས་སྤྱིར་བའི་ཆ་ཞིག་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་
པས་དབང་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བར་སྤྱི་བའི་ཆ་དེ་མེད།

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་སྤྱིར་རང་གི་འདོད་བྱ་དེ་ཐར་བ་ཡིན་པ་དང་།
དེ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བཅོམ་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྤྱི་དགོས་པ་དང་། དེས་
པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་མཐོང་ཟེན་གོམས་པར་
བྱས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤང་བ་ལས་པར་འདོད་པ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེའི་
ཕྱིར། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དེ་
བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་མི་བྱེད་པ་ཡིན།
འོན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མཆོག་པ་གཉིས་འོང་བ་ནི། གང་ཟག་སོ་སོ་རང་ཉིད་
ལམ་མ་ཞུགས་སམ། སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་པ་བྱུང་བར་ཆེ་རྒྱུང་།

གི་སྟེང་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་དགག་བྱ་བ་དེན་པར་བྱུབ་པས་སྟོང་བ་དེའི་སྟེང་དུ་
གོམས་པ་དང་འཕྲིས་པར་བྱེད་པས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་ཐུབ་པ་ཡིན། ཡང་འགའ་ཞིག་
གིས་དགག་བྱ་དེའི་སྟེང་དུ་བསམ་སྒྲོག་གཏན་ནས་མ་བཏང་བར་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ཐུས་
ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དེ་ཙམ་བསྒྲོམ་ནས་ཐར་བ་ཐོབ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཤེས་པས་དེ་ཙམ་སྒྲོམ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན། འདི་ནི་ར་རང་ཚོ་དཔེ་ཆ་བ་ཞིག་ལ་དཔེ་མཆོན་ན་ཤེས་ཐུབ། སྟོ་
རིག་ལ་སྟོབ་མཁན་གྱི་བྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་གཅིག་གིས་གཙོ་བོ་སྟོ་རིག་ལ་སྟོབ་
པའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་འགྲོ་སྟངས་ལ་བསམ་སྒྲོག་གཏོང་གིན་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཐེས་སུ་
ཁོང་སྟོ་རིག་ཤེས་པའི་སྟེང་དུ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་སྟངས་ཡག་པོ་ཤེས་པར་གྱུར།
ཡང་གཞན་དེས་སྟོ་རིག་གི་རྣམ་གཞག་ཁོ་ན་ལ་སྟོབ་པ་ལས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་འགྲོ་
སྟངས་ལ་བསམ་སྒྲོག་གཏོང་གིན་མེད། འུས་ཙང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་འགྲོས་ཤེས་ཀྱིན་
མེད། དེ་ལྟར་བྱུང་པར་འདི་གཉིས་འོང་བ་ནི། གཙོ་བོ་སོ་སོས་གོམས་པའི་བྱུང་པར་
གྱི་ཡིན།

དེ་ལྟར་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སློབ་དུ་འདོད་མི་
འདོད་ཀྱི་བྱུང་པར་འོང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན། ཡིག་ཆའི་ནང་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་
ཡོད་ཟེར་བས་མི་བན། འོ་ན་གང་ཞེ་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་བདེན་འཛིན་ཉོན་
སློབ་ཡིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྟེང་བ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན། འདོད་ཆགས་ཡིན་ན་ཉོན་སློབ་ཡིན་པས་བྱུང་ལ། ཤེས་སློབ་
ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས་ནི་གང་ཟག་སྐྱུས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན།
བདེན་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྟེང་བ་ཡོད་པ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་ཅེ་ན། འདི་ནི་

དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ཐལ་འགྲུར་བའི་ཐད་ལ་ཞིབ་ཆགས་པོར་གཞིགས་ན་ཉན་
ཉན་ཤེས་ཐུབ། དེར་མ་ཟད་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷན་གྱི་དབྱུག་ཆེན་མོ་ལས་དེ་བས་
ཀྱང་གསལ་བ་ཡོད།

དེ་ཡང་། སྲིད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཀྱན་མོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལ་རྟགས་གསལ་གཏོང་བ་ཡིན།
བྲིད་གྱིས་ཀྱན་མོངས་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་འདོད་པ་བཞིན་དུ། བདེན་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྲིད་པ་
དེ་བྲིད་རང་གིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་མིན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར།
སྲིད་པ་དེ་ལ་བྲིད་རང་གིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མ་རིག་པ་དེ་ལ་བྲིད་རང་གིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་
ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་
མཚུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་རང་ཆོས་བདེན་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྲིད་པ་ཞིག་
ཁས་ལེན་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་དེ་ཁས་མ་སྤངས་ན་དབུ་མ་པ་འོག་མས་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྲིད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷན་གསུངས་
ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་སྲིད་པ་དེ་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་ལ་ཅུད་གཅོད་
དགོས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་བདེན་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པར་རང་རྒྱ་ཐུབ་
པའི་རྩས་ཡོད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལྟ་ན་ཁོ་རང་ཆོས་འདོད་པའི་ཉོན་
མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པས། སྲིད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། ཞེས་སྒྲིམ་པ་དོན་
མེད་དུ་འགྱུར། དེས་ན་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་

འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མེད་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །

ཁྱོད་ནི་ནམ་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད། །

རྟེན་འབྱུང་དོན་དུ་མཐོང་བ་ན། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་དང་། །

བྱ་བྱེད་འཐད་པའང་མི་འགལ་ཞིང་། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཁྱེད་གྱིས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱུང་དེ་
ནམ་ཞིག་གི་ཆེ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དེ་ངེས་པ་ན། སྟོང་པ་དེ་རྟེན་
འབྱུང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བ་ཡིན། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བ་ན་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པ་དང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་དེ་མི་འགལ་བ་མེད་པར་གྱུར་པ་
ཡིན།

སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་སོང་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་ལྟར་རྟེན་
འབྲེལ་མི་བསྐྱུ་བར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས་ངེས་ཤེས་བདེན་འཛིན་དེ་ངེས་ཤེས་
མཚན་ཉིད་པ་མིན་གྱི་ངེས་ཤེས་ཤིང་འཛིན་སྟངས་འཛིག་པ་ན་ལྟ་བུའི་དབྱུང་པ་
རྫོགས་པ་ཡིན། རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་དེ་ངེས་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་རྫོགས་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་མེད་པའི་མཐའ་སེལ་བ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
ན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ལ་ཆད་མ་གཞན་ལ་སྟོས་མི་དགོས་
པར་ངེས་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་འདྲེན་ཀྱས་པ་ཡིན། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་སོང་
བ་ཡིན་ཙང་། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་
ནི་ཤིང་དེ་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་ཐུང་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གོང་དུ་

བརྗོད་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ནུས། དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་གཙོ་ལས།
སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་དང་། རྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །རི་
མིད་སོ་སོར་སྤང་བ་དེ་མིད་དུ། །ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་བ་རྟོགས་པ་མེད། །ཅེས་
བས་སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དང་དེའི་སྟངས་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་འཛོག་ཚུལ་མི་
ཤེས་པར་གོ་བ་སོ་སོར་སྐྱབས་ན་ཐུབ་པའི་དགོངས་བ་རྟོགས་པ་མིན་པར་གསུངས་
སོ། །དེ་ནས། ཉན་ཞིག་རེས་འཛོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱེད་མཐོང་
བ་ཅམ་ཉིད་ནས། །རེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱང་འཛིག་ན། །དེ་ཆེ་ལྟ་བུའི་
དབྱེད་པ་རྗོགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས།

ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་རྗོགས་མི་རྗོགས་སྟོར་ལ་ལྟ་བུའི་སོ་སོའི་ནང་ལ་མི་འབྲ་བ་
གསུངས་ཡོད། འགའ་ཞིག་གིས་གཞུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རྗོབ་སྤྲོ་མོ་ངེས་དགོས་
པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་པ་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་རྗོགས་
པར་གསུངས་ཡོད། འོ་ན་ལམ་གཙོའི་གཞུང་དེས་བསྐྱར་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་ཚུལ་བསྐྱར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྟེན་
འབྲེལ་རྟོགས་པའི་སྐྱབས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་ཆད་མ་གཞན་ལ་སྟོས་མི་
དགོས་པར་ངེས་ཤེས་རང་སྐྱབས་གྱིས་འབྲེན་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་འབྲེན་པ་ན་ལྟ་བུའི་
དབྱེད་པ་རྗོགས་པ་ཡིན། དེས་ན་ལྟ་བུའི་སོ་སོ་ལ་འབྲེལ་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཡོད་
ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་རྗོགས་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱང་རྗོབ་སྤྲོ་
མོ་ངེས་པར་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་མེད།

དེ་ལས་བསྐྱོག་པར་མཐོང་བ་ན། །

སྟོང་ལ་བྱ་བ་མི་རུང་ཞིང་། །

བྱ་དང་བཅས་ལ་སྟོང་མེད་བས། །

ཉམ་ངའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བར་བཞེད། །

དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ། །

རྟེན་འབྲུང་མཐོང་བ་ལེགས་པར་བསྟགས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་དངོས་སྟོང་བ་དང་དབྱ་མ་རང་
རྟུང་བ་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་གཉིས་འགལ་བར་
མཐོང་བ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་བྱ་བྱེད་འཛོག་མི་ཤེས་པས་ཆད་མཐར་ལྷུང་
བ་དང་། བྱ་བྱེད་བཞག་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་འཛོག་མི་ཤེས་པས་ཉག་མཐར་
ལྷུང་བ་ཡིན། མདོར་ན་སྟོང་བ་ལ་བྱ་བྱེད་འཛོག་མི་ཤེས་པ་དང་བྱ་བྱེད་ལ་སྟོང་བ་
འཛོག་མི་ཤེས་པ་དེས་སྟོ་སྟར་རམ། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའི་ཉམ་ངའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བར་
བྱེད་པ་ཡིན།

རྟུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སྦྱིར་མདོན་
ཤེས་དང་རྩ་འབྲེལ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་མངའ་བ་ལ་བསྟོད་པ་མ་
མཛད་པར་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་མཐོང་བ་དེ་རྣམས་ལ་བསྟགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ།
རྟེན་འབྲུང་འདི་ནི་ལྟ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟོགས་པའི་རྟུ་མཚན་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ཡིན་པས་སོ། །སྦྱིར་བཏང་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་
པ་ལ་ངེས་ཤེས་འབྲེན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་མོད་ཐམས་ཅད་ལ་བྲལ་བ་མེད་དེ།
དེ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྦྱབ་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་སྦྱབ་པའི་རིགས་པ་གཞི་ནས་དགོད་དགོས་

པའི་བྱིད། སྐྱབ་བྱེད་ལ་ངེས་པ་སྤྱི་ཚུལ་ཡང་མི་མཚུངས་ཏེ། རྟེན་འབྲུང་ཞེས་པ་ནི་
གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་ངོས་ནས་སམ་ཚུགས་སྐྱབ་ཀྱི་ངོས་ནས་མེད་པ་ལ་གོ་བ་རྒྱག་རྒྱ་
ཡོད་པས། དེའི་བྱིར་རིགས་པ་མི་མཚུངས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་ཀྱན་ཏུ་མེད་པ་དང་། །
རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པས་མིན། །
ལྟོས་མེད་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་བཞིན། །
དེས་ན་མ་བརྟེན་ཡོད་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་ན་གཏན་ནས་
མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་ལྟ་བའི་ཆད་ལྟ་དང་སྒོ་
གདོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལྟན་མཁན་དེ་རྣམས་ལ་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་མཐོང་བ་མེད་པ་ཡིན།
རྒྱ་མཚན་ནི་མཐར་འཁྱོལ་གཉིས་ཀྱིས་མོངས་པར་བྱས་པ་ཡིན་པ་དེ་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པ་ཡིན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྤྱེ་འོག་མ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་
ན་གཏན་ནས་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཡོད་པས་དེ་
རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་མ་རྟོགས་པར་བསྐྱབ་ཀྱས་པ་ཡིན།

རྟེན་འབྲུང་ཞེས་པའི་རྟེན་ནི། གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འབྲུང་ནི་གཞི་
གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པ་དེས་ལུལ་ཁོ་རང་རང་ངོས་ནས་
ཚུགས་སྐྱབ་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་འཛོང་སྤྱོད་ཡོད་པ་ནི་ར་ཆོས་རོབ་ཅིག་ཤེས་
ཀྱས་པ་ཡིན། དེར་མ་ཟད་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བདག་མེད་སྐྱབ་བྱེད་

ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཤེས་རྒྱས་པ་ཡིན།
དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལམ་གཙུག་ལས། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་
ལྡན་ན། །ངེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གོམས་བྱས་ཀྱང་། །སྲིད་པའི་རྩ་བ་གཙོད་
པར་མི་རྒྱས་པས། །དེ་སྤྱིར་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་འབད། །ཅེས་གསུངས་
སོ། །སྤྱིར་ངེས་འབྱུང་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ནི། ལམ་གྱི་གཙུག་པོ་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་ནང་གི་གཉིས་ཡིན་པས་ངོ་མཆར་སྦྱེས་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། གནས་
ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མི་ལྡན་ན་སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་གཙོད་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ཡིན།

སྲིད་པའི་རྩ་བ་འདི་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འཛོག་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ནི། གང་ཟག་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་
འཛིན་པ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་འཛིག་ལྟ་ཞིག་ལ་འཆད་དགོས་པ་ནི་དབྱ་མ་
འབྱུག་པའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་སྟོན་པ་ཡིན། སྤྱིར་འཁོར་བའི་
རྩ་བ་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། བྱུང་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་འཛོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་དབྱ་མ་
འབྱུག་པ་ལས། དང་པོ་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་སྦྱར་ཞིང་། །བདག་གིས་འདི་ཞེས་
དངོས་ལ་ཆགས་སྦྱེས་པ། །ཐོ་ཆུན་འཕུན་ལྷོང་རང་དབང་མེད་པ་ཡིས། །འགྲོ་ལ་སྤྱིང་
རྗེ་སྦྱར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་སྟེང་ནས་
འཁོར་བར་འཁོར་ཆུ་ལ་གྱི་རིས་པ་མ་གསུངས་པ་ནི་དོགས་པ་གཙོད་དགོས་པ་ཞིག་
ཡིན། དོགས་པ་གཙོད་སྟངས་ནི་འདི་ལྟར་འབྱུག་པ་ལས་སེམས་ཅན་བྱང་ཆོས་རྣམ་

བ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་གྱི་རྩ་བ་ནི་རང་འཛིན་གྱི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་
བར་གསུངས་ཡོད། སྤྱིར་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ནི། བདག་
འཛིན་གཉིས་སྤྱི་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ཟག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་
འཛིན་པའི་འཛིན་པ་སྤྱིད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་རུ་དེ་ཡོང་བ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འཁོར་བ་
འཁོར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མ་རིག་པ་ནི། རང་འཛིན་གྱི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ཏེ་འཛིག་ལྟ་
དེའི་དབང་གིས་ལས་འབྲེལ་མིན་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་སྤངས་ཀྱི་རིམ་པ་
འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིད།

སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི། རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་སྒོ་ཡིན་མོད། སྟོན་པ་ཅམ་མ་ཟད་ཇི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་གཙོད་བྱིར་དུ་སྒོ་དེ་
རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བ་ལ་འབད་དགོས་པ་མ་གསུངས་པར་རྟོན་འབྲེལ་མི་བསྐྱུ་བར་རྟོགས་པའི་
ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། རྟོན་འབྲེལ་དེ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་
རྒྱ་མཆོན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལ་འགྲོ་བས་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་བསྐྱུ་བས་ཟིན།

སྤྱིར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སེལ་བ་མེད་དེ། ཡོད་
པའི་མཐའ་འཛིན་དང་མེད་པའི་མཐའ་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ལྷལ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་དུ་
རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱིད། ཡོད་མཐའ་སྟོན་ལ་སེལ་ནས་མེད་མཐའ་མཐུག་ཏུ་བསལ་
དགོས་པ་ཡིན། ཅིག་ཅར་དུ་སེལ་བ་མེད་ན། འོ་ན། ཉམ་ཞིག་ངེས་འཛིག་མེད་པར་
ཅིག་ཅར་དུ། །གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོན་འབྲེལ་མི་བསྐྱུ་བ་མཐོང་
བའི་སྤྱིང་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྒོ་ལ་ངེས་པ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་གྱིན་ཡོད། རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཐོག་མར་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་རྟོགས་

ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་ན། བར་དུ་ཚད་མ་གཞན་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པར་
ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བྲངས་པ་ཡིན། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་
རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རྟོགས་མི་ཐུབ་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ཚད་མ་གཞན་ལ་
མ་སྟོས་པར་ངེས་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་པ་ཡིན། དེས་ན། སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་
དེས་ཡོད་པའི་མཐའ་སེལ་བ་དང་། རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་
མེད་པའི་མཐའ་འཛིན་སེལ་སྤངས་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འབྲེན་སྤངས་ཀྱིས་
ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་མཐའ་འཛིན་སེལ་བ་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་རྟག་
ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབྱུང་ན་གནས་པ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་གསར་དུ་
རྟོགས་པ་ན་ནལ་འབྱོར་བ་དེ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡིན། དེ་བྲལ་ཚུལ་ནི། སྟོང་པ་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། རྟག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དང་སེལ་བ་གཉིས་
ཀ་ཡིན་ཀྱང་། མེད་པའི་མཐའ་འཛིན་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཀྱང་སེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
བཞིན་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པ་མི་འབྲེན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ནི།
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཅ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། འདི་ལ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་བྱུང་བ་མེད་དོ་སྟེ་དུ་བཟུང་ཅ་མ་མ་གཏོགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ལ་
སོགས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པས་མེད་དགག་ཉིད་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་ལ།
གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་སོགས་སུ་འཛིན་ན་ཆོས་གཞན་རིགས་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་འཕངས་པས་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱ་དང་གཞལ་བྱར་འཇུག་རོ། །དེས་ན་
རིགས་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བྱེད་པས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་མི་འབྱུང་

བོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་མ་རྟོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་
ཆང་མ་གཞན་བརྒྱད་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་གསུང་དུ་བྲངས་པ་ཡིན།

ཐལ་ལྟར་བའི་ལུགས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་གསུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་
པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་བྲན་པའི་བྲན་ཤེས་དང་། དབྱང་
ཤེས་དང་། རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་སྤར་གྱི་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེས་བྲངས་པ་ཡིན། བྲན་པ་ཡིན་ན་དབྱང་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་
དེ་རང་སྤེ་བྱུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་
རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་དེ་ལ། བྲན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་སྣངས་མཚུངས་པའི་
ཡུལ་དེ་ལ་རྟོགས་ཟིན་པ་ཞིག་མི་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་བྲན་པའི་བྲན་
པ་དེ་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆང་མ་སྤར་མ་དེས་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས། སྤྱིར་ཆང་མ་དེ་
ཡུལ་ལ་རང་དབང་དུ་གཙོད་པའི་མ་བྱ་མེད་པ་ཡིན་པས། ཁོ་རང་གི་ཆང་མ་སྤར་མ་
ཞིག་གིས་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། སྤར་མས་རྟོགས་
ཟིན་པ་ཞིག་ཕྱི་མས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་མ་ཡིན། སྤྱིར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་
དེས་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་སྤྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་
མེད་པ་ནི་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་དགོངས་པ་མ་བྱུན་པ་ཡིན། ཐོག་མར་སྟོང་ཉིད་རང་
བཞིན་མེད་པར་གསུང་དུ་རྟོགས་པའི་ཚོལ་བ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་སྤྱབ་

མི་དགོས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡོད་ན། དེ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཞིག་གསར་དུ་སྐྱེ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་
འབྲེལ་རྗེས་དཔག་གསར་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྲ་མ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟགས་པའི་སློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་གཞན་བརྒྱུད་མ་དགོས་པར་ངེས་པ་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་བྲངས་པ་ཡིན། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་བྲན་པའི་བྲན་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་
ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟགས་པ་ནི་གྲབ་
མཐའ་འོག་མ་དང་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན།

གྲབ་མཐའ་འོག་མའི་ལུགས་ལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་འཛིན་
སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་དགོས་ཀྱང་། ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་ལ་
ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་མི་དགོས། དྲན་
པ་དེས་ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཁོ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པ་མེད་པས་བྲབ། གལ་སྲིད་དེས་དེ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་ན་ཡུལ་དེ་རྗེས་འཆར་དུ་རྟགས་དགོས། དེ་རྟགས་ན་སྤང་བ་མ་
འབྱུང་པར་རྟག་པར་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རྟགས་ཚུལ་ཞིག་འཛོག་དགོས་པས་དེ་
ལྟར་འཛོག་མི་རུང་བ་ནི་གྲབ་མཐའ་སྤྲ་བ་ཀྱང་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དྲན་པ་དེ་མངོན་
སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མ་ལ་མངོན་
རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གྲགས་པས་
ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ཡིན། དྲན་པ་དེ་ཡུལ་རྟགས་པའི་སློ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གལ་སྲིད་
དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་དགོས། དེ་མ་ཡིན་ཏེ་

རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། སྤར་གྱི་རང་བཞིན་མེད་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་
དེས་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་ན་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེ་དགོས་པ་ནི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་བློན་པ་འབྲེན་སྤངས་དང་། བློན་པའི་སྒོར་ལ་བསམ་སྒོ་གཏང་
ན་དེར་དཀའ་གནད་ཅིག་ཡོད། དཔེར་ན། བློན་པ་དེ་དབྱུང་ཤེས་ཡིན་པ་དང་། དབྱུང་
ཤེས་ཡིན་ན་རྟགས་ཟིན་རྟགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པ་དེ་ཐལ་འབྱུང་བས་ཁས་
ལེན་ཀྱང་། རྟགས་ཟིན་རྟགས་པ་དེ་ལ་ཚད་མ་སྤྲོ་མས་རྟགས་ཟིན་པའི་དོན་ཞིག་མི་
དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོད་པར་བློན་པའི་བློན་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྲོ་མའི་སྒོ་དེས་མ་རྟགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟགས་ཟིན་
རྟགས་པའི་གོ་དོན་འདིའི་སྟེང་ནས་བསམས་ན། སྤྱོད་འབྱུག་ཆེན་མོ་ལས། བློན་
འབྱུང་གི་པའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་རྟགས་ཐུབ། དེ་ཡང་། སྤར་
སྤྱགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དུག་ལྷགས་པ་རྟགས་པའི་སྒོ་མེད་ཀྱང་། སྤྱགས་པ་
རྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིས་དངོས་རྒྱ་འབྱུག་གི་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་དུག་ལངས་པ་ན་སྤར་གྱི་སྤྱགས་པ་བློན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུག་ལྷགས་
པ་བློན་པ་ཡིན། སྤར་དུག་ལྷགས་པ་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྤྲོ་མ་སྤྱོན་དུ་སོང་མེད།
འགའ་ཞིག་གིས། དེའི་ཆེ་དུག་ལྷགས་པ་བློན་ཀྱང་། དུག་ལྷགས་པ་བློན་པའི་བློན་པ་
མ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཞིབ་ཆ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཞིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
མེད་དེ། གོང་གི་རིགས་པའི་སྟེང་དུ་སོང་ན་གཞོད་བྱེད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་སྤངས་དང་། མཁས་བླུ་རིན་པོ་ཆེས་

གཞུང་གི་དགོངས་པ་གསུང་སྟངས་གཉིས་ཁག་ཁག་ཡིན། ཁོ་པོས་གོང་དུ་བརྗོད་པ་
ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་སྟེང་ནས་ཞུས་པ་ཡིན། རྗེའི་གཞུང་ནང་ལ་སྟོན་འཛིན་
ཆད་མས་སྟོན་འཛིན་ཆད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་རྗེས་དེ་མ་
རྟོགས་པར་གསུང་གིན་ཡོད། དེ་ཡང་འབྲུག་པའི་རྣམ་པ་འདད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ལས། དེ་ལྟར་ན་སྟོན་འཛིན་ནི་གཞན་ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་འབྲུབ་ཀྱི་དབང་
པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་རིན་པོ་
ཆེས་སྟོན་འཛིན་དེ་དབང་པོ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་འབྲུབ་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི།
སྟོན་པོ་དེ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲན་པ་འབྲེན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
མཁས་གྲུབ་རྗེས་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ནང་། དེས་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་
པོ་གཞལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། ཁོང་གིས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་དེ་རྗེའི་དགོངས་
པ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་ཞིག་རང་གཟོར་སྒྲུབ་པ་མིན་པར་
གསུངས། སྟོན་འཛིན་ཆད་མས་སྟོན་འཛིན་ཆད་མ་དེ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། སྟོན་པོ་རྟོགས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲིས་སྟོན་འཛིན་བྲན་པའི་བྲན་པ་འབྲེན་པ་ཡིན་ཞིང་། བྲན་པ་དེས་
སྟོན་འཛིན་ཆད་མ་རྟོགས་པར་འདོད། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཆོག་ཟིན་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་མི་མ་ཐུན་པ་ཞིག་སྐྱབས་པ་ཡིན་ཅང་ཡིག་ཆ་སོ་སོའི་ནང་འབྲེལ་ཚུལ་མི་མ་ཐུན་
པ་སྐྱབས་པ་ཡིན།

རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་དེ་གཙོ་བོ་གཞུགས་སུ་ནི། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་
གཞུང་ཡིན་པས་དེ་ལ་འབྲུལ་པ་མེད་པ་ཡིན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ཆོག་གསལ་ནང་།

ཆད་མ་དེ་ཡུལ་ལ་ལྷོས་ནས་འཛོག་དགོས་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ཆད་མ་ལ་ལྷོས་ནས་
འཛོག་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆད་མའི་གངས་འདུག་
པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་བྱེད་དང་། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་
བྱེད་པ་ཅན་གྱིས་རང་གི་རོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་པའི་ཆད་མ་དག་གི་རང་གི་རོ་བོ་རྣམ་
པར་འཛོག་པའི་བྱེད། ཞེས་གསུངས། བྱས་ཅང་། སྡོན་འཛིན་ཆད་མ་དེ་སྡོན་བོ་ལ་
ཆད་མར་སོང་བ་ཡིན་ཅང་། སྡོན་བོ་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཉིད་
ཤུགས་རྟོགས་སུ་འོང་བ་ཡིན། དེས་ན་རྗེའི་དགོངས་པ་ནི་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་གཞུང་
དང་མཐུན་པ་ཡིན།

ལྷོས་མེད་ནམ་མཁའི་མེ་ཉོག་བཞིན། །དེས་ན་མ་བརྟེན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདིས། གཞི་དེ་དང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན། བསྟན་ཚུལ་ནི། རམ་མཁའི་མེ་ཉོག་
དེ་གདགས་གཞི་མཐར་ཐུག་གཅིག་ལ་ལྷོས་ནས་བཞག་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་
གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་གཞི་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའམ། བལྷོས་ནས་འཛོག་དགོས་པས་
མ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆིང་རྒྱུ་གཉིས་པོ་འདིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
རྟགས་ཀྱིས་གཞི་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ཡིན།

དོགས་དཔྱད་ནི། རྫོ་སྤིང་རྒྱན་ལམ་རིམ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འབྲེལ་
པའི་ཆིག་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེའི་ཆིག་འབྲེལ་ལ། གང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཞན་ལ་
ལྷོས་པ་མེད་པ་ནི། རམ་མཁའི་མེ་ཉོག་བཞིན་གཏན་ནས་མེད་པས་དེས་ན་མ་བརྟེན་
པར་བྱུང་བ་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་འབྲེལ་འདུག་པས། འབྲེལ་

སྤངས་དེ་འདྲ་རང་ཨེ་ཡིན་སྟེ། ཡིན་ན་ཡང་དགོངས་པ་བཞེས་གནང་དགོས་པ་
ཡིན། འབྲེལ་པ་འདིས་ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟོག་པས་
བཞག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་གསུངས། འདི་ནི་མི་འགྲིག་སྟེ། སྤྱིར་
ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་སྒྲོས་བཞག་པས་བྱུང་པ་དང་། སྒྲོས་མ་བཞག་པའི་
ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། སྒྲོས་བཞག་ན་ཡོད་པས་བྱུང་མི་དགོས་པ་ནི།
རྗེའི་བྱང་པེས་དང་། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་འཛིན་
གཉིས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་དེ་བཞག་ཀྱང་། དེ་དག་
ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེས་ན་ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་དེ་རང་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་བཞག་པར་
འདོད་ན་སྟོན་མེད་སྟེ།

རོ་བོས་བྱུང་ན་དེ་བྱུང་བ། །

རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་ལྟོས་པར་འགལ། །

ཞེས་པ་འདིས་རྟགས་དེའི་ལྟོག་བྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
ན་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་ལྟོས་པར་འགལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། བྱས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ལྟོག་བྱུང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ། མི་རྟག་
པའི་ལོག་ཕྱོགས་རྟག་པ་དེ་བྱས་སྟོང་ཏེ་སྐྱབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་བྱིར་བཞིན་ནས་འབྱུང་བ་ལས། །

མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་ཡོད་མིན་པས། །

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྟོང་པ་ལས། །

མ་གཏོགས་ཆོས་འགའ་མེད་པར་གསུངས། །

ཞེས་པ་འདིས་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་ཁྲབ་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན། དེ་ཡང་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
བ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཞིག་ཡོད་པ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་པའི་སྟོང་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པར་བསྟན་པ་
ཡིན། དེས་ན་གཞུང་ལྷན་གྱི་འདི་དག་ནི་གཅིག་རྒྱུ་གཅིག་གི་རྒྱུ་རྟེན་དུ་གསུངས་
པ་ཡིན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་
ཆིགས་འདི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ནི་གོང་གི་ཚུལ་གསུམ་རིམ་པས་བྱུང་
བ་དེས་བསྟན་ཏོ། །

རང་བཞིན་ལྟོག་པ་མེད་པའི་བྱིར། །

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་ན། །

མྱ་ངན་འདས་པ་མི་རུང་ཞིང་། །

སྟོས་ཀྱན་ལྟོག་པ་མེད་པར་གསུངས། །

རང་བཞིན་ཞེས་པ་དེ་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་ལ་སྐྱར་ནས་རང་ངོས་ནས་
བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཡོད་ན་སྐྱར་
ཡོད་བྱིས་མེད་པར་འགྱུར་བ་མེད་དགོས། འདི་ནི་བྱུང་མཐའ་གོང་འོག་ཀྱན་མཐུན་
པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མ་རང་རྒྱུད་པས་བདེན་པར་བྱུང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ལུགས་
ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་དགོས་པས་ཡང་ན་གཏན་དུ་ལངས་པ་དང་། ཡང་ན་གཏན་དུ་སྟོང་
དགོས་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མྱང་འདས་སྐྱར་མེད་
གསར་དུ་འཛོལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་འཇིག་གྱི་སྟོས་པ་དེ་

གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གོང་དུ་ཚུལ་གསུམ་
བསྐྱབས་ནས་སྐབས་འདིར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་
གཞོད་པ་བསྟན་པ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་སྤང་འདས་
དང་། ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་འཛོལ་པ་མེད་པས་དཀའ་སྤྱད་སྟོང་
ཅུས་རྒྱག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་རྣམ་བཤམ་ཞེས། །

སེང་གའི་སྐྱ་ཡིས་ཡང་ཡང་དུ། །

མཁས་པའི་ཚོགས་སུ་ལེགས་གསུངས་པ། །

འདི་ལ་སྐྱ་ཡིས་འགོང་བར་བྱས། །

རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པས། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས་
མི་འཛིགས་པའི་སེང་གའི་སྐྱ་ལྟ་བུས་ཁྱམ་པ་མེད་པར་མཁས་པའི་དབུས་སུ་ལན་
གཅིག་མིན་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྟོག་པ་འདི་ལ་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་བརྗེ་བའམ་
ཚོད་པ་ཚོད་མི་བྱས་པ་ཡིན་པར་གསུངས།

རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མེད་པ་དང་། །

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་བའི། །

རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་གཉིས། །

མི་འགའ་འདུ་བར་སྟོས་ཅི་དགོས། །

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། །

མཐར་ལྟ་བ་ལ་མི་བརྟེན་ཞེས། །

ལེགས་གསུངས་འདི་ནི་མགོན་ཁྲིད་གྱི། །

སྤྲུལ་ཁྲུ་མེད་པའི་རྩ། །

ཞེས་པ་འདིས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གཉིས་པོ་
དེ་པན་ཚུན་གཤམ་མི་བྱེད་པར་གྲོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པས། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་
འདུ་བ་ལ་མི་འགལ་བ་ནི་སྟོས་ཅི་དགོས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་སྟོང་རང་རྒྱད་
ལ་ཡོད་ཕྱིན་སྟོར་སྤྱད་གྱི་མཐར་འཇུག་གྱི་ལྟ་བ་ལ་མི་བརྟེན་པ་སྟེ་རང་རྒྱད་ལ་མི་སྤྱེ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་དེ་རྒྱད་རིང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ལེགས་
བར་གསུངས་པ་འདི་ནི་སྟོན་པ་ཁྲིད་སྤྲུལ་ཁྲུ་མེད་པའི་རྩ་ཡིན།

འདི་ཀྱན་ངོ་མོས་སྟོང་བ་དང་། །

འདི་ལས་འདི་འབྲས་འབྱུང་བ་ཡི། །

ངེས་པ་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་བྱ། །

གཤམ་མེད་པར་ནི་གྲོགས་བྱེད་པ། །

འདི་ལས་ངོ་མཚར་གྱུར་བ་དང་། །

འདི་ལས་ཆད་དུ་བྱུང་བ་གང་། །

ཚུལ་འདིས་ཁྲིད་ལ་བསྟོད་ན་ནི། །

བསྟོད་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་པས།
འདི་ལས་འདི་འབྲས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཅང་། དེ་འབྲས་པའི་སྟོང་བ་དང་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་

མི་བཟོད་གྱུར་ལ་མཆར་ཅི་ཡོད།

ཅེས་བ་པའི་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་མོགས་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་བ་ལ་བྱན་ཏེ།
བྱར་བཟུང་ནས་སྟོན་བ་དང་ཞེ་འབྲས་བ་སྟེ་རྒྱལ་འགལ་དུ་སོང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པའི་རྒྱ་ལ་མི་བཟོད་པར་བྱས་བ་ལ་ཏ་ལས་བ་
དང་། བྱད་མཆར་དགོས་བ་གང་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེན་འབྲེལ་ཁས་མི་
ལེན་ཞིང་། རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བ་དང་། མི་མ་བྱུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་མོགས་ཁས་ལེན་
པའི་བྱིར།

↖ ↗

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་ཁས་ལྗངས་ནས། །

སྟོང་ཉིད་ར་རྩི་བཟོད་བ། །

འདི་ལ་ཁོ་བོ་འོ་མཆར་གྱུར། །

ཅེས་པ་སྟེ།

ཡང་རང་སྡེ་དངོས་སྤྱོད་བ་དང་། ལེགས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས།
བདག་ཅག་སྟོན་པའི་གསུང་གི་གཅེས་པའི་མངོན་དེ་གཉེར་ཆར་ནང་གི་མཁོ་སྤྱད་
བྲག་ཤོས་ཉེན་འབྲེལ་ཁས་ལྗངས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱོད་ལ་མི་བཟོད་བར་བྱས་
ནས་མི་འགྲིག་པའི་ཚུལ་མངོན་པ་ནི་ཁོ་བོས་བྱད་མཆར་བོ་མཐོང་བ་ཡིན།

དེས་ན་ཉེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་ཆོག་ལ་ཆོག་འབྲེལ་རྒྱག་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་
མི་འགྲིག་པར། གཙོ་བོ་ནི་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབབ་ས་སྟེ། ཉེན་
འབྱུང་གི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སྟོང་བ་གསུངས་པའི་དོན་ལ་གོ་བ་རོབ་རོབ་སླེབས་ཐུབ་
པ་བྱུང་ན། རྒྱལ་པ་བཟང་བོ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་སྟོང་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་རྟོག་པ་ནི་ང་
དང་ང་འདྲ་བ་ལ་བྲལ་བ་ཡིན།

རང་བཞིན་མེད་ལ་བགྱི་བའི་སྟོ། །

ལྷ་མེད་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི། །

མིང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་བྱ། །

འདྲིན་ན་ད་གོ་སྟེ་བོ་འདི། །

འཕགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་བཟོད་པའི། །

འབྱུག་རོགས་ལྷ་དང་བྲལ་གྱུར་བ། །

ཁྱོད་དགྲེས་གྲུང་པའི་ལམ་བཟང་དེར། །

ཐབས་གང་གིས་ནི་བགྱི་བར་བྱ། །

ཞེས་པ་སྟེ།

རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་བགྱི་བ་སྟེ། དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བར་བྱེད་
པའི་སྟོང་མ་བཤམ། རྒྱ་མཚན་གཞན་དང་མི་འབྲ་བའི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ཡིན། རང་སྟེ་དངོས་སྟོབས་གཙོས་པའི་དབྱུ་མ་རང་
རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་མིང་ཅམ་གྱི་སྟེང་ནས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པས། འཕགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཟོད་
པ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་མ་འབྲུག་དོགས་སྒྲ་དང་
བྲལ་བར་གྲུང་པའི་རྟེན་འབྱུང་ལ་ངེས་པ་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་
མཉེས་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དེར་བགྱི་བའི་ཐབས་གང་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་རྒྱབ་སྟོན་དུ།

རང་བཞིན་བཅོས་མིན་ལྟོས་མེད་དང་། །

རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་དང་བཅོས་མ་གཉིས། །

རི་ལྷ་བྱུར་ན་གཞི་གཅིག་ལ། །

མི་འགལ་འདུ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །

ཅ་ཆོག་སྟོག་འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་ཆེན་པོ་
ཞིག་ལ་སྟེབས་ཡོད། དེ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཅམ་ལས་དོན་མ་རྟོགས་པའི་
དངོས་སྟོབས་དང་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་

གཉིས་ལག་ལ་བར་འཛིན་པ་ཡིན་པས། དེ་མི་འཐད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་བཙོས་མིན་དང་ལྟོས་མེད་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཙོས་མ་དང་ལྟོས་པ་གཉིས་པོ་དེ་མི་ལག་ལ་བར་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན།

ཅ་ཆེག་འདིའི་ཆེག་འབྲེལ་དུ། སྒོ་སྒྲིང་ཀན་ལམ་རིམ་པས། རང་བཞིན་བཙོས་མིན་ལྟོས་མེད་དང་། །ཞེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་དགག་བྱ་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་འདུག་པས། འདི་མི་འཐད་པ་ནི་རིགས་པས་ཀྱང་ཐག་ཆོད་རུས་པ་ཡིན། སྒྱིར་གོང་དུ། རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མེད་པ་དང་། །ཞེས་པ་དང་། རང་བཞིན་ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་འགའ་ཡོད་ན། །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་རྣམ་བཤམ་ཞེས། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན་པ་ནི་གཞུང་གི་ཐད་ཀའི་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རུས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་ཀན་ལམ་རིམ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། གང་རང་བཞིན་ཡིན་ན་བཙོས་མིན་དང་། །ལྟོས་མེད་ཡིན་དགོས་པ་དང་། གང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་ལྟོས་པ་དང་བཙོས་པ་ཡིན་དགོས་པས། དེ་གཉིས་ཇི་ལྟ་བུར་ན་གཞི་གཅིག་ལ་མི་ལག་ལ་བ་མ་ཐུན་པར་འདུ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། འགའ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་བཞིན་དེ་དགག་བྱ་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་བཙོས་མིན་དང་ལྟོས་མེད་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་མི་ལག་ལ་བ་ག་ལ་ཡོད། འགའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཆེག་དེ་འདྲ་ནི་སྟོད་འབྲུག་ཆེན་མོ་ནང་ལ་ཡང་མང་པོ་ཡོད། རང་བཞིན་དེ་དག་དགག་བྱ་ལ་སྐྱར་བ་ཡིན་ན། དེ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འདུ་བ་མེད་པ་ནི་

བདེན་ཏེ། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་བཙུགས་མིན་དང་སྟོང་མེད་ཡིན་པ་
དང་། རྟེན་འབྲེལ་དེ་བཙུགས་མ་དང་སྟོང་པ་ཡིན་པས་སོ། །

འབྲེལ་པའི་ཆོག་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདི་ལྟར། དངོས་སོ་བདེན་སྟོང་འདིར་
བསྟན་བཙུགས་མིན་དང་སྟོང་མེད་དུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། རིགས་པས་ཀྱང་
བྱུང་ལ། ཞེས་པ་གསལ་བར་གསུང་མཁན་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་པས་
ཀྱང་བྱུང་ཞེས་པའི་རིགས་པ་དེ་སྤར་བཏོན་ཡོད་ཆེ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གོ་
ཀྱས། འོན་ཀྱང་། རིགས་པ་གང་ཡིན་གང་ཡང་གསུངས་མེད། དཀའ་གནད་ཀྱི་
མཆམས་ལ་རིགས་པ་རྩལ་དུ་བཏོན་ན་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། འདི་འདྲ་བ་ནི་
གཞུང་གཞན་ལ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་པས་པན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེར་མེད་པ་ཡིན། ཕྱོགས་
གཅིག་ནས་དེ་རིགས་པས་ཀྱང་བྱུང་གསུངས་པ་དང་། སྤར་མར་རང་བཞིན་དེ་དགག་
བྱ་ལ་སྤར་བ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དངོས་སོ་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་འདིར་བསྟན་
བཙུགས་མིན་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཁས་པ་སོ་སོའི་
ནང་ནས་ཚོད་པའི་སྟེང་ནས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་བྱུང་བ་ཡིན། གཞུང་འདི་ནི་དཀའ་
གནད་མཆམས་ལ་སྟེན་པས་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་གི་དགོངས་དོན་ལ་དབྱིས་
ཕྱིན་པར་མ་སྟེན་པས་ན་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ནང་ལ་མི་འགྲིག་པ་ལ་ཐད་ཀར་ཡོ་བསྐང་
བྱེད་བྱུང་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལ་ཀྱས་པ་ཆེ་དུ་ཐོན་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གྱི། ས་
རོལ་པའི་འདོད་པ་འགོག་པ་དང་། གཞན་ལ་སྟོན་བཞིན་བྱེད་པ་མིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་
བྱེད་པའི་སྟེན་པས་པ་ཡང་གལ་ཡོད། གཞུང་གི་དགོངས་དོན་ལ་ལྷ་སྟེན་པ་ན་སོ་སོའི་
སྟོ་ལ་འཆར་ཆོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་གཞུང་དེ་དང་བསྟན་ནས་མ་ཞུས་ན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་

གཞུང་ལ་སྐྱོན་ཆ་སྟེབས་ཀྱིན་ཡོད། སྤྱིར་ཚན་ལས་རིམ་པ་ཆེན་པོ་ཁོང་མཁས་པ་
ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་། གནད་ལག་གི་མཆམས་ལ་འབྲུལ་པ་གང་ཡང་སྟེབས་སྟེན་པ་
ཡིན། ཁོ་མོས་ནི་མཁས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གསུང་ལ་གཏུགས་ནས་ཞུ་བཞིན་ཡོད།
གཞན་ཡང་རང་བཞིན་དེ་དག་གི་བྱ་ལ་སྦྱར་ན། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོན་པའི་རྩ་ཆོག་མི་
འགལ་འདུ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཆབ་སྲུ་མི་འགལ་འདུ་བ་གལ་འགྱུར། །ཅེས་
བསྐྱར་ནས་སྦྱ་དགོས་པའི་སྐྱོན་ཡང་ཡོད་དོ། །

དག་གི་བྱ་ལ་སྦྱར་ན་མི་འགྲིག་པའི་བྱུངས་ནི། དག་གི་བྱ་ལ་བྱུང་བའི་རྩ་
གཉིས་ཡོད་པའི་བྱུང་བའི་ཐད་ལ་བོད་སྤྱ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་ཤེད་ཆོག་རང་
བཞིན་དག་ནི་བཙོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་
གཏུགས་ནས། རྩ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། རོ་བོ་འགྱུར་བ་མེད་པ། རྣམ་འཛོག་གཞན་ལ་
ལྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་བྱུང་བར་གསུམ་ལྟན་དེ་དག་གི་བྱུང་ཆོད་ལ་བཞག་པ་
ཡིན། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། གལ་སྟེན་དེ་དག་གི་བྱུང་ཆོད་ལ་འཛོག་ན། དེའི་
སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་སྟོང་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་ལ་འགོ་དགོས་པ་ཡིན།
འོན་ཀྱང་། སེམས་ཅམ་བས་གཞི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱུང་བར་
གསུམ་ལྟན་གྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་སྟབས་ཡིན། གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་ན་དག་གི་བྱུང་
ཆོད་དེ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྦྱེས་སུ་འགྱུར་དགོས་ཀྱང་། ལྟན་
སྦྱེས་ཡིན་ན་འདུ་གྲོག་མ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། དེ་མེད་པའི་རིགས་
བས་འགོག་བར་མཛད་བས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་དག་ཟབ་མོ་ཞེ་བྲག་ཡོད།
འདི་ནི་ཡ་གྲུལ་གྱི་རིགས་པའི་སྟེང་ནས་ཞུས་པ་ཡིན་གྱི། བོད་གི་རིགས་པ་དེ་མིན།

ཙུ་ཤེའི་གཞུང་ཆོག་རང་བཞིན་དག་ནི་བཙུག་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་
མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཆོག་འབྲེལ་ལ། མཁས་གྲུབ་རྗེས་རང་བཞིན་དེ་ཆོས་ཉིད་
རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་དེ་ཙུ་ཤེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད།
དགག་བྱ་ལ་སྦྱར་ན་མི་འགྲིག་པ་ནི་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོའི་དགག་བྱ་བྱུང་བའི་དབུ་
བྱ་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད་པས། ཙུ་ཤེའི་དགོངས་པ་དེ་དགག་བྱ་ལ་སྦྱར་ཡོད་
མེད་ཤེས་ཀྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྟོང་ཐུན་ལས། འོན་ཏེ་རྒྱུང་བའི་ཙུ་ཤེ་ཡི་
གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་དོས་
བཟུང་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་ངེས་པར་ཁས་སྐྱེས་དགོས་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བཤད་པ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་
དུ་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ནང་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། མཁས་གྲུབ་
རིན་པོ་ཆའི་གསུང་དང་ཅུང་མི་མ་ཐུན་མོད་གཞུང་གི་འབབ་ས་གཅིག་པ་ཡིན། དེ་
ལྟར་ཡང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གཤམས་ལུགས་ཀྱང་
གཞན་དབང་འདུས་བྱས་ལ་ནི་དེར་མེད་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཙུ་ཤེ་
ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཙུག་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པས་གཤམས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བྱས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་རང་བཞིན་དེ་དགག་བྱ་ལ་སྦྱར་ན་མི་འགྲིག་པ་ནི་དེ་
ལྟར་ཡིན།

ཆོས་ཉིད་དེ་བཙུག་མིན་དང་ལྟོས་མེད་བསྐྱབ་པ་ནི་དཀའ་གནས་ལ་སྐྱེབས་
པ་ཡིན། འདིར་ལྟོས་མེད་ལ་གོ་བྱུ་ལྟག་པོ་འདོན་དགོས་པ་ཡིན། གཞན་དུ་ན་ཆོས་

ཉིད་དེ་ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལྟོས་པ་དང་བཅོས་མ་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པས་འགལ་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་བྱིད། དེའི་བྱིར་གཞན་ལམ་རིམ་པས། རང་བཞིན་
དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་སྦྱར་ན་ཁྲད་མཆར་པོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས་དགག་བྱ་ལ་སྦྱར་དགོས་
པར་སྤྱག་པ་ཡིན།

དེས་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་བཅོས་མིན་དང་ལྟོས་མེད་ཡིན་ཞེས་པའི་
བཅོས་མེད་དུ་སྦྱབ་ལུགས་ནི། ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་བྱུབ་
ཅམ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་པའི་ངོ་བོར་བྱུབ་པ་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་མཐུན་
གྱིན་ཡོད། ར་ཆོས་ནས་རྒྱུན། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་སྤྱག་དེ་ངོ་བོ་
ཉིད་སྦྱེའི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན། དག་བྱ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་བྱི་
མ་གཅིག་དང་། ལྟོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་གཅིག་བཅས་གཉིས་ཡོད། སེམས་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་
དེ་སངས་རྒྱུས་གྱི་སར་སྟེབས་པ་ན་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་སྤྱག་ཏུ་
སྟེབས་པ་ཡིན། སེམས་གསལ་རིག་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་བྱུབ་མཐའ་འོག་མས་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཞག་ཅིང་། དེའི་ཉེན་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྦྱེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ན། ཆོས་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱར་འགྱུར་བས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་དུ་
སྟེབས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་རང་བཞིན་གྱི་བྱི་མ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དང་།
ལྟོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་འཕམ། དེས་བཞག་
པའི་བག་ཆགས་ལ་འཛོག་པ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི། རང་བཞིན་གྱི་བྱི་མ་དག་
པའི་དག་ཆ་དེ་ཡིན། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱི་བྱི་མ་དེ་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་གཉེན་པོ་མི་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་དང་གང་རང་བྱུབ་ཅམ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་བྱི་མ་དག་

ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་མི་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལས། གཞུགས་སྟོང་པའོ། ། སྟོང་པ་ཉིད་གཞུགས་སོ། ། ཞེས་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན། འདིས་སྟོང་ཉིད་དེ་གཞུགས་ཡིན་ཞེས་མི་བརྟོག་ཅིང་། འོ་ན་གང་བསྟན་ཅེ་ན། གཞུགས་དེ་དགག་བྱས་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དང་། དེས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་དེ་གཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞེས་བརྟོག་པ་ཡིན། གཞུགས་དེ་སྟོང་པ་དེའི་ངོ་བོར་སྟེབས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། སྟོང་པ་དེ་ཡང་གཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྟེབས་པ་ཡིན། བྱས་ཙང་ཆོས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་རྒྱ་རྒྱེན་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་པ་མེད་པས་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་དུས་དང་ནུས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྲུལ་པ་ནས་ཡང་མེད་པ་དང་། གསལ་དུ་བཟོ་དགོས་པ་མེད་པར་དེ་ག་རང་དུ་གནས་པས་བཙུགས་མིན་ཡིན་པར་གྲུབ།

དེ་མ་གཉིས་པོ་དག་པའི་དག་ཆའི་བྱད་པར་ནི། སྤྱིར་སྟོ་བྱར་གྱི་དེ་མ་དེ་དག་པར་བྱེད་པ་ལ། སངས་རྒྱུ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ནས་བསྐྱལ་པ་སྟོན་བསྐྱལ་ཤར་ནས་སྟོ་བྱར་གྱི་དེ་མ་དག་པར་བྱེད་དགོས་པ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱུ་འཛིག་རྟེན་དུ་མ་བྱོན་པར་བསྐྱལ་པ་ཐུན་བསྐྱལ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱ་གཤམས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཙང་། མི་ཡིན་རུང་དུང་འགྲོ་དང་བྱད་པར་མེད་པས་དེ་མ་དེ་དག་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཡིན། གཉིན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོ་བྱར་གྱི་དེ་མ་དེ་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་དགོས་པ་ཡིན། རང་བཞིན་གྱི་དེ་མ་དག་པའི་དག་ཆ་ནི་སངས་རྒྱུ་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་མ་བྱོན་གང་ཡང་རུང་། ཆོས་དེ་དང་དེ་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་དེའི་སྟེང་གི་དག་ཆ་དེ་ཉིད་གཤོད་མ་ནས་ཡོད་ཡོད་པ་ཡིན། བྱས་ཙང་དེ་དུས་

དང་ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཆོས་ཁོ་རང་གི་སྟེང་དུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན།
དེས་ན་དག་ཆ་དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད།

རང་བཞིན་གྱི་མེད་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་ལུགས་ནི། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས།
ཚུལ་ཆ་བ་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ནི་
ཁོ་རང་གི་རང་བཞིན་དེ་དུས་དང་ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་བཅས་
མིན་ཡིན་ཞེས། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་ལྟོས་པ་དེ་བཅས་མིན་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་ཡོད། དེའི་
འོག་ཏུ་ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མ་ལྟོས་པ་དེ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་འཛོགས་པ་ལ། དེ་
ལྟར་ན་སྤྲ་མ་བཅས་མིན་དང་རྫོས་སྒྲིན་དུ་ཐལ་བའི་ཐལ་བ་འཕེན་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་
ཡང་། སྟོང་སྤྱན་ཆེན་མོའི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཐུང་བ་འགོག་ཚུལ་ལས། ཆོས་
ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་འཛོགས་པ་ཡང་། ཅ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅས་མིན་
དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པར་གསུངས་
པའི་མ་བཅས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་གསུང་དུ་བཅས་པ་ཚུལ་ཆ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
ཆོས་དེ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་མི་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའོ། །བྱད་པར་གཉིས་པ་
ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་རྒྱས་མ་སྦྱིད་པ་ལ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། སྤྲ་མ་དང་
རྫོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡང་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་བའམ་ལྟོས་ནས་འཛོགས་དགོས་
པས། རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་བའམ་ལྟོས་ནས་འཛོགས་པས། དེ་
ཉིད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་ནི་བདེན་ཏེ། གོང་དུ་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
འགའ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྟོས་མེད་དུ་འགྲོ་སྟངས་གང་འདྲ་

ཡིན་ཞེན། ལྟོས་ནས་འདོར་སྤངས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲོག་པ་ཡིན། དེ་ཡང་
རིང་མུང་གི་དཔེའི་སྟངས་ནས་འཆད་ན། ཤིང་ཁྱ་གང་པོ་དེ་མཐོ་གང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རིང་
བ་ཡིན་ཀྱང་། འདོམ་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤང་དུར་འཇུག་བས་རིང་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་
དོར་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ། ཚུའི་ཆ་བ་དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་།
མེའི་ཆ་བ་ལ་ལྟོས་ན་དེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་དོར་ཞིང་། མེ་ཆ་བ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་
ཡིན་ཀྱང་། མེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལྟོས་ན་མེའི་རང་བཞིན་མཐར་སྟག་ཡིན་པ་དེ་
དོར་བ་ཡིན།

མེའི་ཆ་བ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ན་འབྲུག་པའི་གཞུང་དང་འགའ་
ལོ། །དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཤལས་པའི་དབྱུ་མ་འབྲུག་པ་ལས། དངོས་ཀྱི་ཡང་
དག་རྒྱན་པར་མཐོང་བ་ཡི། །དངོས་རྟེན་དོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་ལྷུང་། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟངས་དུ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་དང་། དོན་དམ་
པའི་ངོ་བོ་གཅིག་བཅས་ངོ་བོ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་གསུངས། མེ་ཁོ་རང་གི་སྟངས་དུ་ཀུན་
རྫོབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་དང་། གནས་ལུགས་མཐར་སྟག་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་
བཅས་གཉིས་ཀ་ཡོད། མེའི་ཆ་བ་དེ་མེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལ་ལྟོས་ན་མེའི་རང་
བཞིན་མཐར་སྟག་འཛིན་པ་འདོར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མེའི་ཆ་བ་བསྟན་པའི་
མདོའམ་བསྟན་བཅས་དེ་བྱང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་དེ་སྤྲས་ཟེན་སྤྲེའི་བཞིན་པ་
ཡིན་ཀྱང་། བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ལ་འགྲེལ་སྤངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱང་
དོན་དུ་འོང་བ་ནི། མེའི་ཆ་བ་དེ་མེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཡང་རང་བཞིན་དེ་ལས་
གཞན་པའི་རང་བཞིན་མཐར་སྟག་པ་ཞིག་འཆོལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་རང་

བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་རེས་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི། ཁོ་རང་མདོ་
དེས་བསྟན་པ་ལྟར་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་གཞན་འཆོལ་རྒྱ་
མེད་པར། བསྟན་དོན་དེ་ག་རང་དུ་གནས་པས། སྤྲི་འཛིན་དུ་ཁས་ལེན་པར་དུ་བྱས་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་རེས་གྱི་མདོའི་སྟངས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་
ནི་ཤེས་ཀྱས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་སྟངས་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་རེས་དོན་དང་། ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པ་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པ་
ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་སོང་བ་ཡིན། དབྱུ་མ་ཐལ་
རང་གཉིས་ཀས། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་སྟངས་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཁས་ལེན་གྱང་།
དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པས། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲིག་པར་དེའི་སྟངས་དུ་སྤྲི་འཛིན་པར་
དགོས་པ་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ན་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་དེ་རེས་དོན་དུ་ཐལ་
ལོ། །ཐལ་འགྱུར་བས་སྟངས་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མདོ་དེ་རེས་དོན་གྱི་མདོ་དུ་
བཞག་པ་ནི། མདོ་དེས་གང་བསྟན་པ་དེ་སྤྲི་འཛིན་སྤྲི་འཛིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བྱང་
དོན་དུ་འགྱུར་བྱེད་གཞན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུ་མ་ཐལ་གཞན་གྱི་ནང་ལ།
སྤྲི་འཛིན་སྤྲི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བྱང་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་ནི། བ་དང་
མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པའི་མདོ་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡང་མི་རྟག་པ་སྟོན་པའི་མདོ་ལྟ་
དེ། མི་རྟག་པ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་སྤྲི་འཛིན་སྤྲི་འཛིན་པ་ཡིན་གྱང་། བྱང་དོན་དུ་
འགྱུར་བ་ནི་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་དེ་བྱམ་པའི་སྟངས་གི་བྱམ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱང་།
རང་བཞིན་དེ་ལས་གཞན་དུ་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་གཞན་བཙལ་དུ་ཡོད་པའི་ཆ་

ནས་ཡིན།

སྤྱིར་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་སློ་བུར་དང་རང་བཞིན་གྱི་རི་མ་དག་པའི་དག་ཆ་
གཉིས་ཡོད་པ་ནི་བདེན་པ་ཡིན། དག་ཆ་གཉིས་པོ་ནི། སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
སྤྱི་སེམས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་
བཞིན་གྱི་རི་མ་དག་ཀྱང་། སློ་བུར་གྱི་རི་མ་དེ་མ་དག་པའི་བྱིར། གཉེན་པོའི་སློབས་
ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱིབ་པ་དེ་རེ་རེ་ནས་བསལ་བ་ན་མཐར་ཉེན་སྤྱིང་གཞི་
ཆོས་ཅན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱིའི་ངོ་བོར་འགྲོ་བ་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་བྱ་
འགྱུར་བ་ཡིན།

དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། སེམས་ཀྱི་དག་ཆ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་པོ་དེ་
སྤྱིག་ཆ་སོ་སོ་ནས་ཡོད། འདིའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་སྤྱིང་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཅ་མ་གྱིས་མི་པན་བར་བསམ་སློ་གཏོང་སའི་གཞི་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན། འགོག་
བདེན་སྤྱིང་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སྤྱི་སེམས་སྤྱིང་
གི་སློ་བུར་གྱི་རི་མ་དེ་མ་དག་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་རི་མ་དེ་དག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་
པའི་དག་ཆ་ནི་སེམས་སྤྱིང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། སློ་བུར་གྱི་རི་མ་དག་པའི་དག་ཆ་ནི་
འགོག་བདེན་ཡིན། སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་གི་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་རི་མ་གཅིག་བྲལ་བ་
ན་སློ་བུར་གྱི་རི་མ་དག་པའི་དག་ཆ་གཅིག་སེམས་སྤྱིང་དུ་བྱུབ་པ་ཡིན། རང་བཞིན་
དང་སློ་བུར་གྱི་རི་མ་དག་པའི་དག་ཆ་གཉིས་པོ་དེ་སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སྤྱི་
མཛོན་སྤྱི་གྱིས་མཐོང་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་
ནས། ཆོས་ཉིད་མཐོང་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་སྤྱི་མཐོང་ཚུལ་

ལ་མི་འབྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་ཚུལ་ལ་མཆོན་ན། ཐོག་མར་ཡུལ་དེ་དང་དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་
ལ་ད་ལྟ་སྟོང་པ་ཉིད་དེར་སྤང་བ་འབྱུང་བའི་སྟོན་སྟོན་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན།
དེའི་ཕྱིར་དེ་སེལ་འཇུག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་གྱིན་ཡོད། ཐོག་མར་ཡུལ་དེ་རང་བཞིན་མེད་
པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་གོམས་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་
གོམས་པར་བྱས་ནས་གོམས་བྱའི་དོན་ལ་སྤང་བ་མ་འབྱུང་བར་གསལ་སྤང་ནམ་ཐོན་
པ་ན། ཆོས་གང་དང་གང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་མཐོང་རུས་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་ལམ་ན་
རྣམ་མཁྱེན་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ཡིན།

སེལ་འཇུག་གི་དོན་ནི། དེ་མ་ཡིན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྟོན་སྟོན་ཡུལ་ལ་
འཇུག་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རང་མ་ཡིན་བཅད་པའི་བཅད་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་བཤད་ན་མི་
འགྲིག་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་སེལ་འཇུག་དང་སྐབ་འཇུག་ལས་ཤེས་རུས་
པ་ཡིན། རང་མ་ཡིན་བཀག་པའི་སྟོན་སྟོན་འཇུག་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་ཡང་
ཡོད་པ་ཡིན། དེས་ན་དེ་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བའི་སྟོན་སྟོན་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེ་
རང་མ་ཡིན་བཅད་པའི་སྟོན་སྟོན་འཇུག་ཚུལ་དེ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ལ་དོན་སྤྱིའམ་
སྤང་བ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་མི་སྤང་ཟེར་བའི་དོན་དེ་ཡིན། གལ་སྲིད་དེ་སྤང་བའི་དབང་
དུ་བཏང་ན་རྟོག་པ་དེ་སྐབ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །མི་རྟག་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ལ་བྱས་
པའི་སྤང་བ་དེ་མི་སྤང་བ་ཡིན། སྤང་ན་བྱས་པ་ལ་འཇུག་དགོས། དེ་ལྟ་རྟོག་པ་དེ་
ངེས་ཤེས་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །ངེས་པས་མ་
བྲལ་པ་ནི་ལྟོག་པ་བྲལ་ཆེ་ཆུང་དང་རྟོག་སྟོན་དཀའ་ལོས་ཡོད་པའི་གནད་གྱིས་དངོས་

མོ་དེའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞན་སེལ་འབད་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་གནད་གིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་འབྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གིས་ཀུན་རྫོབ་དང་གཞན་སེལ་གི་རྣམ་དབྱེ་འབད་པ་མེད་པར་བྱུང་སོ། །ཞེས་དང་། སྤྲིའི་བྱང་ཆོས་རྣམས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་གི་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆོས་གོ་དགའ་སྤྱད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆོས་སྐྱ་མཐོང་ཞེས་པའི་ཆོས་སྐྱ་ནི། སློ་བུར་གྱི་ངི་མ་དག་པའི་དག་ཆ་ལ་མིང་བཏགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན། གོང་མའི་ངོ་སྤེལ་གྱི་ངི་མ་དག་པའི་དག་ཆ་གཅིག་སེམས་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་ན། འོག་མས་གོང་གི་དག་ཆ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བ་ཡིན། ལྷ་མཚན་ནི། འོག་མའི་སེམས་སྟེང་ལ་གོང་མའི་ངོ་སྤེལ་གྱི་ངི་མ་དག་ཆ་དེ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཚུལ་ནི། འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལས། འགོག་བདེན་ཐོབ་ཚུལ་དེ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་སྐྱ་མཐོང་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་ཡོང་བ་ཡིན།

འོ་ན་འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་ལྷ་མཚན་ཅི་ཞེན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སེམས་སྟེང་གི་སློ་བུར་གྱི་ངི་མ་དེ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་གིས་རིམ་བཞིན་སྒྲོང་བ་ན། སེམས་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡང་ངེ་དྲངས་སུ་སོང་ནས་ནམ་ཞིག་གི་ཆེན་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། སྤྱིར་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་འགྱུར་བ་ཐེབས་པ་མེད་དེ། དེ་རྟག་པ་དང་འགྱུར་མེད་ཡོངས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། ཉེན་སྲོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་སློ་བུར་གྱི་ངི་མ་དེ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གིས་

དག་ནས་འགྱུར་བ་ཐེབས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། སྟོང་བ་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་ཡང་འགྱུར་བ་
འོང་བ་ཡིན་པ་ནི། ཅོང་གི་བགས་པ་བཟུམ་པ་ལྟར་ཡིན། བགས་པ་དེ་རིམ་གྱིས་
གཟུ་བ་ན་མཐར་ནང་གི་ཉིག་ཉིག་དེར་སླེབས་པ་ཡིན། ཡང་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སླིན་གྱི་
གཡའ་དག་ནས་དྲངས་པར་གྱུར་པ་བཞིན་ཡིན། འགྱུར་བ་འོངས་པ་ནི། སྟོབ་པ་ལམ་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་མིན་པ་ཞིག
ཟེས་སངས་རྒྱུ་པ་ན་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན།

དེས་ན་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་སྐྱེ་མཐོང་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་འབྱུང་བ་
ནི། གཅིག་ནི་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོང་བ་དང་། གཅིག་ནི་རང་བཞིན་གྱི་བྱི་མ་
དག་པའི་ཆ་ནས་ཡིན། འདིར་གཉེན་པོ་བཤད་པ་ན། སྤྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་
ཚུབ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྒྲན་མེད་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན། ཡིན་ན་
ཡང་། དེ་དག་ལ་སྤང་བྱ་སྟོང་སྤངས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོང་བ་ནི། སྤྱིབ་པ་ལ་མི་
འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱི་ཡིན།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་སྤྱིབ་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་
ཡིན་པས་ཉན་ཉན་ཉིག་ཉིག་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱིབ་པ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་
དང་། བག་ཆགས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེད་པའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆའམ། བདེན་
སྤང་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད། ཡིག་ཆ་སོ་སོའི་ནང་དེའི་སྟོང་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད།
དཔེར་ན་སྟོང་གི་ཡིག་ཆའི་ནང་ལ་ཤེས་སྤྱིབ་མཛོན་གྱུར་བའི་ཆ་དེ་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་
བསྐྱུས་ཀྱང་། དེ་ཤེས་སྤྱིབ་མ་ཡིན་པར་གསུངས། འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆའི་
ནང་དེ་ཤེས་སྤྱིབ་ཡིན་པར་གསུངས། ཁོང་གཉིས་ཀས་གཏུགས་ས་ནི་འབྲུག་པ་རང་

འབྲེལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་
བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་
བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་དང་རག་གི་འཇུག་པ་དེ་ཉི་མ་བྱུང་བྱུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་
པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྲེན་བ་
དང་སངས་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་ས་བོན་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་བཤད་པ་ནི། རང་བཞིན་
ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཁོ་རང་གི་སྤང་ན་རྒྱས་པ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཡོད་
པ་ཡིན། དེ་དག་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཕྱི་མ་སྤྱིད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་དེ་ནི་ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱི་ས་བོན་དང་། ཡང་བདེན་འཛིན་ཕྱི་མ་སྤྱིད་བྱེད་པ་
ཡིན་ཀྱང་། བདེན་སྤང་ཕྱི་མ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་
ས་བོན་ཟེར། སྤྱིར་བཏང་ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་ས་བོན་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་གོ་མ་བདེ་བ་སྤྲོ་བ་བྱུ་ཡོང་
བ་ནི། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན། འོག་མས་བདེན་འཛིན་ཀྱི་ས་
བོན་དེ་ཉོན་སྐྱིབ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་དེ་ལ་ཤེས་སྐྱིབ་ཟེར་བ་ཡིན། མཁས་པའི་
བཞེད་ཚུལ་ལ་བདེན་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་ཡིན་པ་དང་། མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཁག་
གཉིས་ཡོད་པའི། བདེན་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་མ་ཡིན་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་ས་
ནི། བདེན་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་བཞག་ན་འཇུག་ཤེས་བྱུག་ལ་སྤང་བའི་བདེན་སྤང་དེ་
ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟ་ན་ཉོན་པ་ལ་སྤང་བའི་བདེན་སྤང་ཡང་ཤེས་
སྐྱིབ་ཏུ་འགྱུར་དགོས། དེ་མི་རིགས་ཏེ། སྤང་བ་དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དབུ་མ་

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་ལ་བདེན་པར་བྱུབ་པར་སྒྲུབ་བ་མེད་ཀྱང་། ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དེ་འདྲ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བའི་བདེན་སྒྲུབ་དང་།
རྟོག་པ་ལ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་བ་ལ་བྱུང་པར་བྱེད། རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བའི་
བདེན་སྒྲུབ་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན། རྟོག་པ་ལ་བདེན་བྱུབ་
ཀྱི་སྒྲུབ་བ་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་བྱུང་པ་སྒྲུབ་བ་དང་། དངོས་པོ་སྒྲུབ་བ་སོགས་
རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་སྒྲུབ་དང་བདེན་བྱུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་ལ་བྱུང་པར་ཆེན་
པོ་ཡོད་དོ། །

སྤྱིར་མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། བདེན་སྒྲུབ་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་
ཁས་སྐྱབས་ན་རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་དང་མཐུན་ཤིང་ཆེ་བ་ཡོད། རྟོག་པ་ལ་སྒྲུབ་བའི་
བདེན་སྒྲུབ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱིར་བཏང་བཞེད་ཀྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཁོ་རང་
གིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སམ་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་དེའི་ཉིར་
ལེན་བྱས་ནས་གཉིས་སྒྲུབ་འབྲུལ་པའི་ཆ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་ན། བདེན་སྒྲུབ་དང་གཉིས་
སྒྲུབ་འབྲུལ་པའི་ཆ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན། དེ་འདྲ་བའི་གཉིས་སྒྲུབ་འབྲུལ་པའི་ཆ་དེ་
ཤེས་སྤྱིབ་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། རང་རྒྱུ་བྱུབ་པའི་རྩ་ས་
ཡོད་དུ་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་རང་ལྟོག་དེ་ཤེས་
སྤྱིབ་ཡིན། སྤྱིར་ས་བོན་དེ་བག་ཆགས་ཡིན་ཡང་། བྱུང་པར་ནི། རང་རྒྱུ་བྱུབ་པའི་
རྩ་ས་ཡོད་དུ་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ས་བོན་
དང་། འཛིན་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། རང་རྒྱུ་བྱུབ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་དུ་བྱུབ་པར་སྒྲུབ་བའི་

སྤང་བ་ཙམ་འབྱུང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བག་ཆགས་སུ་འཛོག་དེ་འབྲེལ་བག་ཆགས་
དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན། སྤང་བ་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འཛོག་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སྤང་
བ་ལ་སྦྱེད་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤང་བ་ཏྲག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འགོག་བདེན་དེ་ལམ་
བདེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་དེ་འབྲེལ་བག་ཆགས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཡང་། ཐལ་
འབྱུང་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་མིན་ལ་ཇེ་བརྩམས་པའི་ཡིག་ཆའི་ནང་གསལ་
ཁ་མེད་པ་ཡིན། ཡིག་ཆ་གཞན་གྱི་ནང་ལ་ཡང་གསལ་ཁ་པལ་ཆེར་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད།
རྒྱ་མཚན་ནི། ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་ལས། ཡང་ཞེས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་བག་
ཆགས་ཤེས་བྱ་གཙོད་པའི་གོགས་སུ་ཡང་བསྟན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་
ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་
ཡང་དེར་བསྟུན། ཞེས་གསུངས་པས་ན། འདི་པའི་ལུགས་ལ་རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྩ་
ཡོད་དུ་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་བ་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པས། དེས་བཞག་པའི་བག་
ཆགས་དེ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར།

ལེགས་བཤད་སྟོང་པོའི་ནང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡོད་ཡང་། དེར་དགོངས་པ་
ཡག་པོ་བཞེས་དགོས་པ་ཡིན། གཞུང་ཆོག་འདི་སྤྱིར་བཤད་ཀྱི་སྟེང་ནས་གསུངས་
པ་ཞིག་མིན་པར། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་བདེན་
འཛིན་མ་རིག་པས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དེས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་
གོགས་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེའི་དབང་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་མི་
མཐོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན། དེས་སྤང་བ་བྱི་མ་བདེན་སྤང་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་མ་ཟད།

དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ལུས་དག་གི་གནས་དན་ལེན་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་
པར་གསུངས་ནས། དེའི་མཆོམས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་
སྤྲིབ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་དུ་བྱུབ་པར་
འཛིན་པའི་འཛིན་པས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཤེས་སྤྲིབ་ཏུ་འོང་ས་མེད་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་བག་ཆགས་དེ་ཤེས་སྤྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྤྲིབ་ལ་མངོན་
གྱུར་པ་དང་ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས། ཤེས་སྤྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཡིན་ན་ཤེས་སྤྲིབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཡིག་ཆ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཤེས་སྤྲིབ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ལས་འོས་མེད། དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྤྲིབ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡིན་
ན། རང་རྒྱ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྩེས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་།
གཉིས་སྣང་འབྲུལ་པའི་ཆའི་ཉར་ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་དེའི་རྟགས་ཟུར་དང་པོ་མ་བྱུབ་སྟེ། བག་ཆགས་དེ་རང་
རྒྱ་བདེན་འཛིན་གྱིས་སྦྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དེའི་ལག་
རྩེས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་བར་མི་ཟེར་བའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལག་རྩེས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་ན། འཛོག་བྱེད་གྱི་སྒོ་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་དེའི་འཛོག་བྱེད་ནི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་དུ་བྱུབ་པར་
འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་མ་བྱུབ་སྟེ། གཉིས་
སྣང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ནི་ཤེས་སྤྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་འཛོག་དགོས་ཤིང་། རྟགས་ཟུར་
གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་བདེན་འཛིན་པའི་བག་ཆགས་དེས་ཤེས་སྤྲིབ་མངོན་གྱུར་
པའི་ཆ་དེའི་ཉར་ལེན་བྱས་ནས་བག་ཆགས་དེ་ཤེས་སྤྲིབ་མངོན་གྱུར་པ་དེའི་རིགས་

འདྲའི་ངོ་ཐོར་གནས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་། བག་ཆགས་དེ་དེའི་ངོ་ཐོར་འགྲོ་སྐྱེས་
ཤིག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་དེ་ཤེས་སྤྱིབ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་
སྐྱེས་འབྲེལ་པའི་ཆ་སྦྱོང་བྱེད་དང་། གཉིས་སྐྱེས་འབྲེལ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན། རང་བཞིན་བཅོས་མིན་ལྟོས་མེད་དང་། །ཞེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་
ཆོས་ཉིད་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཞུང་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་རང་ལས་
རྟོགས་ཀྱས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ལ་སྦྱར་ལུགས་ནི། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོང་
ཐུན་གྱི་དགག་བྱ་བྲུབ་ཚུང་བའི་ཐད་ལས་ཤེས་ཀྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་། །
རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གདོད་མ་ནས། །
རྣམ་པར་དབེན་ཡང་དེར་སྦྱང་བས། །
འདི་ཀྱན་སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་གསུངས། །

ཞེས་པ་སྟེ།

གོང་དུ་རང་བཞིན་བཅོས་མིན་ལྟོས་མེད་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་དང་བཅོས་
མ་གཉིས་པོ་དེ་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་འགལ་བ་འདུ་བར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་
གྱིས་ངོ་ཐོར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་ཐོར་མ་གྲུབ་པ་ནི་རྒྱ་
རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཐུར་
དུ་འབབ་པ་དང་མེ་གྲེག་དུ་འབར་བ་བཞིན་ནོ། ། ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡིན་པས་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་ཡང་། སྟོབ་

བ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་ས་གཞན་པའི་
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སློབ་པ་དང་གང་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་སྤང་
བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྐྱུ་མ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སློབ་པའི་དབང་ཤེས་ལྡན་པོ་ལ་བདེན་
པར་བྱུང་བར་སྤང་བ་ནི་ཐལ་འགྱུར་པའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་ཤིག་ཡིན།
དབྱེས་པར་རྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་པའི་དབང་ཤེས་ལྡན་པ་དགག་བྱ་
བདེན་པར་བྱུང་བ་མི་སྤང་བ་ནི། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤེས་བཞེད་པ་ལྟར་དུ། ཤེས་
ལྡན་གྱིས་ཀྱང་འདིར་ཡང་འབྲུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ལས། བདེན་འཛིན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བདེན་འཛིན་དེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་
ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་མིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་
འགྲེལ་པར་དགག་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྤང་བར་བཤད་པ་འདིར་ཡང་འབྲུ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་དབྱེས་པར་རྒྱུད་པ་
མ་ཟད། མདོ་སྤེ་སྟོན་པའི་དབྱེས་པར་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་སྤང་བར་
གསུངས་པ་ཡིན།

སྐྱུ་མ་དང་འབྲུ་བའི་དཔེ་འདིའི་དོན་ལ། ཀུན་ལམ་རིམ་པའི་འགྲེལ་པའི་ནང་
སྐྱུ་མ་ལ་སྤང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་དང་། ཡོད་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་
གཉིས་གསུངས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ནི། ཕྱི་མ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱར་ཆོག་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤེ་མ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་
ཆོས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱར་བ་ནི་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཞུང་གི་
དགོངས་པ་གཏན་ནས་མིན་པར་གསུངས། འོན་ཀྱང་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཞུང་གང་དང་

འགལ་བ་དང་རི་ལྟར་འགལ་བ་ངོས་འཛིན་མེད། དེ་ལྟར་ཡང་། ཁོང་གི་འབྲེལ་བ་
ལས། སྤྱིར་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱོད་མ་ལྟ་
བུ་དང་། ཡོད་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་པའི་སྤྱོད་མའོ། །འདིའི་སྤྱོད་མ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
མ་གཏོགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀར་བྱང་མེད་དུ་
གྲུབ་པས་བྲལ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་ལ། འོན་ཏེ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེ་མི་བྱེད་ནས་བདེན་པ་
གཉིས་ཀ་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་བྱུང་སྟེ། རྗེའི་དགོངས་པ་གཏན་མིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས།

གཅིག་བྱས་ན་དེ་ལ་གོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད། ཡང་གཅིག་བྱས་ན་དེ་ནི་དོགས་
པའི་གནས་ཡིན། རི་ལྟར་ཡིན་ན། གོང་གི་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཙ་ཆོག་ལྟར་ན་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་ཡོད། གཞན་ཡང་།
དོན་བདུན་ཅུའི་ནང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བྱང་ཆོས་འཆད་པ་ན། དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱང་
པར་བདེན་སྟོང་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དེ། དགག་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་བཞག་
ནས་དེར་སྤང་ཡང་དེའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ནམ་མཁུན་ཁོ་ན་
མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྤྱར་ཆོག་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤང་བྱེད་ཀྱི་སློང་ངོས་འཛིན་དགོས་
པ་ཡིན། གལ་སྲིད་རང་རྒྱུད་པས་བཞད་པ་ལྟར་རྟོག་པ་ལ་སྤྱར་ན། སྤང་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པ་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྤྱར་ཆོག་པ་ཡིན། རྟོག་པ་ལ་ཆོས་གང་
དང་གང་སྤང་ནའང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ཡིན། དེར་མ་ཟད། ཐལ་འབྱུར་བའི་
ལུགས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློང་ལས་གཞན་པའི་སློང་གང་དང་གང་

ཡིན་ཡང་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཞིང་ཁོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའམ་བདེན་པར་བྱུང་བ་
སྤང་བས་བྱུང་བ་ཡིན། དེའི་ལྷན་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལ་
བྱང་མེད་དུ་སྦྱར་ཆོག་པ་ཡིན། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་
པ་ནི། སེམས་ཅན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོངས་བྱུང་བདེན་པར་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་
པ་དེ་བྱུང་མཐའི་དབང་གི་ཡིན་པས་འཛིན་པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གལ་སྲིད་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་དོན་དམ་ལ་མི་འཛོག་པ་
ནི། རང་ཉིད་སློབ་གང་གི་དོར་བདེན་པར་འཛོག་རྒྱུའི་སྟེང་ནས་བཙེ་དགོས་པའི་རིགས་
པའི་སྟེང་ནས་བསམ་ན་གོ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་སྟེ་བས་པ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རང་ཉིད་སློབ་གང་
གི་དོར་བདེན་པར་འཛོག་རྒྱུའི་སྟེང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྤང་གྲང་དོན་དམ་པར་འཛོག་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་
པའི་ཆོས་རྣམས་རང་ཉིད་སློབ་གང་གི་དོར་བདེན་པར་འཛོག་པའི་སློབ་ནི་རང་ཉིད་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དོར་དེ་སྤང་བ་ལྷན་དུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་
པས། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་མོའི་བསམ་ཆོད་ནི། ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རྟོག་པ་ཅན་དུ་མ་བྟེན། སྟོང་པ་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་ལས་གཞན་པའི་སློབ་ཡོངས་རྟོགས་ལ་བདེན་པར་
བྱུང་བ་སྤང་བ་ཡིན་པས། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་ཀ་སྤང་
ཆོག་སྟུང་མོ། །

སྟོང་པ་ཉིད་དེ་སློབ་གང་གི་དོར་བདེན་པར་འཛོག་པའི་སློབ་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་དེའི་དོར་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་ཡིན་གྲང་། དོན་དམ་ལ་མེད་

བ་ཡིན། སློང་དེའི་གཟིགས་ངོར་དོན་དམ་ལ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་
ལྟར་ཡང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་གཤེས་ལུགས་ལ་
དང་། དོན་དམ་དུ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་དེ་ཉིད་
གཤེས་ལུགས་དང་དོན་དམ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་པའི་མི་འགལ་བའི་གནད་རྣམས་ཤེས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱའི་ཐད་དུ་གསུངས། འདིར་གང་ཤེས་
རྒྱུའི་གནད་ནི། བ་རོལ་པོའི་ཙོད་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་མཉམ་བཞག་གི་
གཟིགས་ངོར་མེད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་དབུ་
མ་སྒྲུང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་དག་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པས་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞུང་འདིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་
པས། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་དོན་དམ་པའི་དོན་དུ་འདོད་དགོས་པ་ཡིན་ཞེས་ཙོད། ཇེ་
རིན་པོ་ཆེའི་ལན་ནི། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་གཞུང་དེས། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་མཉམ་
བཞག་གི་གཟིགས་ངོར་མེད་པ་དེ། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་
ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་ན།
མཉམ་བཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས།
དེ་ལྟ་ན་སྟོང་ཉིད་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་།
བདེན་པར་གྲུབ་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་
རོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་དེ་གཤེས་ལུགས་ལ་མེད་པ་དང་། གནས་ལུགས་
ལ་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་། དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དོགས་པ་ནི། སྤྱིར་བཏང་སྟོང་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་སུ་མེད་ཀྱང་། བྱམ་པ་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་དེ་བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་
སུ་ཡོད་པ་ནི་བདེན་ཏེ། འདི་ནི་བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་བྱམ་པའི་ཆོས་
ཉིད་དེ་བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་སུ་མ་བྱུབ་ན། བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་སུ་བྱུབ་པ་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གཞུང་དང་། མཁས་བྱུབ་རིན་
པོ་ཆེའི་སྟོང་བྱུན་ཆེན་མོ་ནང་གསལ་ཡོད།

སྟོང་ཉིད་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མེད་ལ་འབྲུལ་བ་སྐྱེ་སྤྱིད་པ་ཡིན། ཐལ་རང་སུའི་
ལུགས་ལ་ཡང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཤིག་མེད་ཅིང་། གཞི་བྱུབ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ཡོད་པས་བྱུབ་པའི་བྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཤིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱེད་ས་
པ་ནི་སྒོ་བདེ་པོ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་འདི་བྱུང་མཆར་ཞིག་
ཏུ་བསམ་སྤྱིད། དེ་ཡོད་པ་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྲུལ་བ་གང་། །དེ་
ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་དང་པོ་དེས་གཞི་བྱུབ་ན་ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན། དེའི་བྱིར་ཀ་མ་ལ་གླི་ལའི་དབུ་མ་སྣང་བའི་སྐབས་སུ།
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡོད་ཚུལ་དེ་དངོས་སུ་བཤད་ནས་སྒོ་གཞོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་
བྱུབ་པ་དེ་བདེན་པར་བྱུབ་པའི་བྱུབ་ཆད་ཡིན་པ་དེ་ལུགས་ཀྱིས་གོ་རྣམ་པ་ཡིན། རྗེ་
རིན་པོ་ཆེས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པར་བྱུབ་པའི་བྱུབ་ཆད་དེ་སྐྱེ་
མའི་དཔེའི་སྟངས་བཤད་ན་གོ་སྒྲ་བ་ཡིན་པར་གསུངས། སྐྱེ་མའི་དཔེའི་སྟངས་

འཆད་ཚུལ་ལ་རྟོག་བརྟོག་ཅག་ཡོད། དཔེ་དོན་སྤྱིར་སྤངས་དང་། སྤྱི་མ་མཁའ་དང་
སྤྲུགས་ཇུས་ཀྱི་མིག་བསྐྱད་པའི་ལྟ་མོ་བ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་ལ་སྤང་
ཚུལ་མཚུངས་ཀྱང་ཞེན་སྤངས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། རྟོག་པ་ལ་འཆར་ཚུལ་ལ་
མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་རྣམས་སོ་སོའི་སྒོ་དོར་ལ་འཆར་དགོས་པ་ཡིན། ཐོག་མར་
དཔེའི་སྤང་ནས་སོ་སོའི་སྒོ་དོར་ལ་ཤར་བ་ན་ད་གཞི་དོན་ཀྱི་སྤང་ལ་སྤྱར་ན། སོ་སོ་
ལ་སྤན་བྱ་གོ་བ་འབེལ་རྒྱ་ཡོད། གཞན་དུ་ན་དབྱ་མ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་
བྱའི་སྒོར་དེ་ར་ཆོའི་ཁ་ནས་དེ་འདྲ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཐུབ་སྒོ་དོར་ལ་འཆར་མི་ཐུབ་པ་
ཡིན། འདིའི་སྒོར་ལ་རྒྱས་པར་མ་སྒྲིམ་སོ། །

སྒོ་གང་གི་དོར་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་འཆད་པ་ན། རྗེའི་དགོངས་
པ་རབ་གསལ་ལས། གཞི་དེར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལ་དབྱ་མའི་ལྟ་
རྟོགས་པ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཉན་ཉན་གོ་བ་ཆགས་པ་ཞིག་
དགོས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་རྟོགས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་
དོན་གཅིག་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་
པ་མེད་པ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་མི་
དགོས་ཏེ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐབས་སུ་བྱུར་བ་
དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་སུ་བྱུར་བ་སྟེ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །

བདེན་གཉིས་ཀྱི་རོ་ཐོའི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ན། ཐལ་འགྱུར་བས་གང་བཤད་
པ་དེ་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་བཤད་ཆོག་པ་དང་། རང་རྒྱད་པས་གང་བཤད་པ་

དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་བཤད་ཆོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་མེད་པ་
ཡིན། དཔེར་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྤང་དང་
བཅས་མི་བཅས་ཀྱི་ཆ་ནས་བདེན་གཉིས་བཞག་པ་དེ་རང་རྒྱད་པས་བཤད་པ་བཞིན་
དུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་བཞག་ཆོག་དེ་བཞིན་དུ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་
ལ་རང་ཉིད་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་རྟེན་དོན་གང་ཞིག་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐ་སྙད་
དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བ་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། མཐར་ཐུག་
དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་གང་ཞིག་ཁྱོད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མར་སོང་བ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ལྟར་དུ་རང་རྒྱད་པའི་
ལུགས་ལ་ཡང་སྤྱར་ཆོག་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མའི་རྟེན་དོན་ཡིན་ཀྱང་། ཁོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་མ་སོང་
བར་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འོང་
བ་ཡིན། མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་དང་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་ཁྱད་པར་ནི།
ཡུལ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་ནས་
འཛོག་པ་ཡིན། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་
དེ་འབབ་ས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། འཛོག་སྤངས་མི་འདྲ་བ་འོང་བ་ནི་གང་ཟག་སོ་སོའི་
གོ་བ་ལེན་བདེ་ལོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ཡིན།

གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་རྟོགས་ཚུལ་ནི། ཁོ་རང་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱི་རོར་བདེན་པར་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་
གཞི་དེ་རྩལ་པར་རྟོགས་དགོས་པས། དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱབ་

པོ། །གཉི་ཟུག་བདེན་འཛིན་དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐོང་
བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་མེ་མོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་དང་། སྒྲུབ་གཞི་དེ་ལྷ་ལིང་སོགས་འཛིག་རྟེན་ན་རྟུན་པར་གྲགས་པའི་
རྟུན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྟེན་གས་ཚུལ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་རྟུན་པར་རྟེན་གས་ཚུལ་ཡིན་གྱི་
རྟུན་པར་རྟེན་གས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་རྟུན་པར་རྟེན་གས་ཚུལ་ནི།
འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤང་བ་སྤར་དུ་མ་བྱུབ་པར་རྟེན་གས་པ་དེ་ཡིན།
སྟོང་ཉིད་མ་རྟེན་གས་པའི་གང་ཟག་ནམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ན་རྟུན་པར་གྲགས་པའི་རྟུན་
པ་དེ་དག་རྟུན་པར་རྟེན་གས་ཚུལ་མེད་པའི་བྱིར། རྟུན་པར་རྟེན་གས་ཚུལ་ནི། སློ་ཀུན་
རྫོབ་པ་གཉི་ཟུག་བདེན་འཛིན་གྱི་དོར་རྟུན་པར་རྟེན་གས་དགོས་ལོང་། དེ་རྟེན་གས་པ་ལ་
སྤང་ལ་དུ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་ཁེགས་དགོས་པ་ཡིན། བདེན་པར་ཁེགས་པའི་སློ་དེས་
རྟུན་པར་མ་རྟེན་གས་ན་ཡང་། དེས་རྟུན་པར་རྟེན་གས་པའི་སློ་དེ་དེས་པ་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་བྲངས་པ་ཡིན། དེས་རྟུན་པར་མ་རྟེན་གས་ཏེ་ཁོ་བདེན་པར་ཁེགས་པའི་སྟོང་ཉིད་
རྟེན་གས་པའི་སློ་ཡིན་པས། མེད་དགག་འཇལ་བའི་སློ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་བདེན་རྟུན་དངོས་འགལ་ཡིན་ཞེས་པའི་བདེན་པ་དེ་བདེན་པར་བྱུབ་
པ་ལ་སྦྱར་མི་རུང་། འོན་དངོས་འགལ་ཡིན་ལུགས་ནི། རང་ཉིད་སློ་གང་གི་དོར་
བདེན་པར་འཛིག་པའི་སློ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བཤད་དགོས་པ་ཡིན། དཔེར་ན་ཀུན་རྫོབ་
པའི་ཆོས་དེ་ནམས་རང་ཉིད་སློ་གང་གི་དོར་བདེན་པར་འཛིག་པའི་སློ་ནི་བདེན་འཛིན་
ཡིན་ཞིང་། དེའི་དོར་རྟུན་པར་རྟེན་གས་པས་སྤང་གནས་མི་མ་བྱུན་པར་རྟེན་གས་པ་ཡིན།
དེ་རྟེན་གས་པ་ན་གང་སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིག་པའི་སློ་དེའི་དོར་སྤང་གནས་མ་བྱུན་པ་

དེ་ཁྱེད་ལ་ཡིན། སྤྱི་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་མི་སྤྱི་ཉིད་བདེན་པར་
འཛོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་ཞིང་། དེས་སྤྱི་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་བདེན་པར་རྟོགས་པ་
ཡིན་པས་དེའི་དོར་སྤང་གནས་མི་མ་བྱུན་པ་དེ་ཁྱེད་ལ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་
དེ་རྩུབ་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་སྤྱོད་རྟོགས་དགོས་པ་ཡང་གོ་བྱུང་། ཀུན་རྫོབ་སྤྱོད་
མའི་དོན་ནི། བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཕྲང་པ་དེ་ཡིན། གཞི་དེ་
རྩུབ་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་བྱུང་གཞི་དེ་བདེན་པར་ཁྱེད་ལ་ཡིན། བདེན་པར་མེད་
ཀྱང་སྤང་གནས་མི་མ་བྱུན་པའི་ཆོས་ཤིག་རྟོགས་པ་ཡིན། དེས་ན་བདེན་རྩུབ་དངོས་
འགའ་ཡིན་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་རྩུབ་པ་དངོས་འགའ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
བདེན་མེད་དང་རྩུབ་པར་དངོས་འགའ་ག་ལ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ། སྤྱི་ཉིད་དེ་རྩུབ་པ་
མ་ཡིན་ཀྱང་། རྩུབ་པར་བྱུང་པ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
པའི་བྱེད།

དོན་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོ་བོ་འཛོགས་དཀའ་བ་
ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་འདིའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་དུ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་
པ་ཡིན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་ནི། ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཚུལ་དང་། དོན་དམ་དུ་ཡོད་
ཚུལ་ནི་བདེན་པར་བྱུང་ཚུལ་ཡིན།

རང་རྩུད་པའི་ལུགས་ལ་ཤེས་པ་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་། ཁོ་ལ་ཆོས་དེ་སྤྱང་
ན་པལ་ཆེར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་སྤང་བས་བྱུང་པ་འདྲ་བོ་ཡིན། ཁོ་ལ་
ཡུལ་དེ་སྤྱང་བ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་སྤྱང་ཚུལ་ཞིག་མེད་ན། ལམ་
རིམ་ཆེན་མོའི་ནང་ལ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་པར་གསུངས་པའི་

ཁྲུངས་ལ་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ཉེན་དུ་
སོང་ཚུལ་སྤྲུལ་དག་ཅིག་བཤད་སྟུག་པ་དགོས། ཤེས་པ་དེ་ལ་ཆོས་དེ་སྤང་བྱིན་ཆད་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྤང་ཚུལ་ལས་ལོགས་སུ་ཨེ་ཡོད་སྟུག།

རང་རྒྱུད་པའི་དགག་བྱའི་ཐད་ལ་གཞོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་འཛོག་ཚུལ་ནི། དེ་སྔ་
ཡོངས་གྲགས་གསུང་སྟངས་ནི། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྤང་བའི་ཆ་ལ་
གཞོད་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། གཞོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་འཛོག་ཚུལ་འདི་དང་། ལམ་རིམ་
ཆེན་མོའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་འབྲེད་པའི་ཁྲུངས་གཉིས་པོའི་བར་
དབྱེད་པ་ན་གང་དུ་འབབ་ཀྱིན་ཡོད་མེད་གཟིགས་དགོས། གཞོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ཞེས་
པའི་སྒོ་ཞེས་པ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འཛོག་པ་དང་། ཡུལ་གང་འདྲ་ཞིག་སྤང་གིན་ཡོད་
མེད་ཅད་གཅོད་གཏང་དགོས། ལོག་ཤེས་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྤང་
ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྤང་ན་གཞོད་པ་ཡོད་པས་ཁོ་གཞོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་མ་ཡིན། དེས་ན་
འཛིན་སྟངས་ཡུལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྤང་བའི་ཆ་ནས་གཞོད་མེད་ཀྱི་
སྒོར་འཛོག་པས། སྒོ་དོན་མ་སྟན་ཡིན་དགོས།

འོ་ན་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྤང་བའི་ཆ་ལ་
གཞོད་པ་མེད་ན་དེ་སྤང་མི་དགོས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དེའི་བྱིར། དེ་གཞོད་མེད་
ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པ་ནི་ཅ་ཤེད་རྟེན་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་དང་། དེ་སྤང་བའི་ཆ་ལ་གཞོད་པ་
མེད་པ་ཡིན་པ་ནི། དབྱེད་གསུམ་དག་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་ཤེས་སྟུག་པ་ཡིན།

དབྱེད་གསུམ་དག་ཚུལ་ལ། རྒྱལ་ཆ་བ་རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་གཉིས་མི་
མ་སྟན་པ་ཡིན། གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་གཞོད་པ་ཟེར་བ་དེ་མི་འཐད་པ་

ནི། དཔེར་ན་སྒོ་གྲུང་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་དེས་གཞལ་བྱ་མངོན་
བྱུང་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་ཅེས་མཁས་གྲུབ་རྗེས་གསུངས། ཡང་རྒྱལ་ཆ་བ་
རྗེ་ལྷ་ར་ན། གཞལ་བྱ་མངོན་བྱུང་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་ཞེས་སོགས་སྐུར་ནས་གསུངས་
ཤིང་། དེ་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་གཞོད་པ་མེད་ན་སྟོན་མི་དགོས་པར་གསུངས།

ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྷ་ར་བསྟན་པ་ལ། །
གྲོལ་བ་འགས་ཀྱང་ཆོས་མཐུན་དུ། །
སྐགས་མི་རྟེན་པར་གསུངས་པ་ཡང་། །
འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལེགས་པར་འཁུམས། །

ཞེས་བ་སྟེ།

སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྷ་ར་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་གྲོལ་བ་ནམས་
ཀྱིས་སྐྱེན་ཀ་བརྟེན་ནས་མི་འགྲིག་པའི་གཞོད་པ་སྟོན་མི་བྱས་པ་ནི། ཆོས་གང་དང་
གང་སྟོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཤིང་སྟག་ཡིན་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་ཆོས་མཐུན་གྲོལ་བ་དག་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། རི་ལྷ་ར་ན།

ཅེ་སྐད་ཅེ་ན་འདི་བཤད་པས། །
མཐོང་དང་མ་མཐོང་དངོས་པོ་ལ། །
སྟོ་འདོགས་པ་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱིས། །
གོ་སྐབས་རིང་དུ་མཇད་བྱིར་རོ། །

ཞེས་བྱུང་།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འདི་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བ་མངོན་

གྲུང་དང་། མ་མཐོང་བ་ཅུང་ཟད་སྒོ་ག་གྲུང་དང་། འིན་ཏུ་སྒོ་ག་གྲུང་གཉིས་སྟེ་གཞལ་
བྱའི་གནས་གསུམ་པོ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུའི་སྒོ་འདོགས་དང་། རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་གཏན་ནས་མེད་པའི་སྒྲུང་འདེབས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་གཉིས་
པོའི་གོ་སྐབས་རྒྱང་རིང་དུ་མཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །འདིས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་སྟོན་པ་ལམ་འཕུག་དོགས་ཡིན་པར་སྒྲུབ། འདི་ནི་ལམ་གཙོ་ལས། རྟེན་
འབྲེལ་མི་བསྐྱེད་མཐོང་བ་ཅན་ཉིད་ནས། །ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱན་འཛིག་
ན། །དེ་ཆེ་ལྟ་བུའི་དབྱེད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

ཁྱོད་གྱི་སྒྲུབ་ཆ་མེད་པ། །

མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་རྟེན་འབྱུང་གིས། །

ལམ་འདི་ཉིད་གྱི་གསུང་གཞན་ཡང་། །

ཆད་མར་གྲུང་བ་ངེས་པ་སྟེ། །

ཞེས་པ་སྟེ།

རྟེན་པ་ཁྱོད་གྱི་སྒྲུབ་ཆ་མེད་པ་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་བ་ངེས་པའི་ཐབས་སྒྲན་མེད་
པ་དུ་གསུངས་པ་དེ་མཐོང་བའི་ལམ་འདི་ཉིད་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་
གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་རྟེན་བྱུང་བ་ཡིན། དཔལ་ལྷན་
ཆོས་གྲགས་ཀྱི་རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་བྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་
སྐྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དོན་བཞིན་གཟིགས་ནས་ལེགས་གསུངས་པ། །

ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ལ། །

རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་གྱུར། །

ཉེས་ཀྱན་ཅ་བ་ལྡོག་བྱེད་རོ། །

ཞེས་པ་སྟེ།

རང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་གཟེགས་ནས་ཉེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་
ཡིན་པ་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ན་ན་ག་འཆི་བ་
ལ་སོགས་པའི་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱད་པ་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དེ་ལྡོག་
པའི་བྱེད་རོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ནི། ཁོ་དང་འཇིན་སྐངས་དངོས་སུ་
འགལ་བའི་སློ་ཞིག་གིས་ལྡོག་པར་བྱེད་དགོས་ཀྱང་། སློ་དེ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་གཙ་མོ་
རྒྱ་ནི་ཉེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་བྱེད་རོ། །

ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་བྱེད་ཕྱོགས་པའི། །

ཡུན་རིང་ངལ་བ་བསྟན་བྱས་ཀྱང་། །

བྱི་བྱར་སྟོན་ནམས་པོས་པ་བཞིན། །

བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བརྟན་བྱེད་རོ། །

ཞེས་པ་སྟེ།

སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལས་བྱེད་ཕྱོགས་པའི་སུ་སྟེགས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་
ནམས་ཀྱིས་རང་གི་ཉེས་པ་དེ་ལྡོག་པའི་བྱེད་དུ་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་དགོས་དོན་
འབྲུག་པ་མེད་པར་སྟོན་ནམས་ཚུར་འཁོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཉེས་ཀྱན་ཅ་བ་
བདག་འཇིན་ལྡོག་པའི་ཆ་བ་ཏུ་དེ་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་

པ་དང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཨེ་མའོ་མཁས་པ་ས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །

བྱད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་གྱུར་པ། །

དེ་ཆེ་ཁྲ་གི་ཁོང་ནས་ནི། །

ཁྱོད་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གྲུས་མི་འགྱུར། །

ཞེས་བ་སྟེ།

ཨེ་མའོ་ཞེས་པ་ནི་ཏ་ལས་པའི་ཆོག་ཡིན། ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངལ་བ་
བསྟེན་ལུགས་དེས་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་བརྟན་པར་བྱས་པ་དང་། ཁྱེད་རང་གིས་
དོན་བཞེན་གཟིགས་ནས་གསུངས་པའི་ལམ་དེ་ལ་བསྐྱབས་པས་ཉེས་ཀྱང་ཅ་བ་
སྟོག་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ཁྲ་ངམ་སྟེང་གི་
ཁོང་ནས་ཁྱོད་ལ་མི་གྲུས་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་གྲུས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁྱོད་གསུང་དུ་མ་ཅི་ཞིག་སྟོས། །

ཆ་ཤས་རེ་ཡི་དོན་ཅམ་ལའང་། །

འོལ་སྤྱི་ཅམ་གྱིས་ངེས་ལྟོད་པ། །

དེ་ལའང་མཆོག་གི་བདེ་བ་སྟེར། །

ཞེས་བ་སྟེ།

སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་མང་པོ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས་ཀྱང་། གསུང་གི་ཆ་
ཤས་གཅིག་ཅམ་གྱི་དོན་ལ་བསམས་པའི་སྟོན་པ་ངེས་པ་མ་ལྟོད་ཀྱང་དོན་སྤྱི་ཅམ་

གྲིས་ངེས་པ་རྟེན་ནའང་དགའ་བའི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱི་འོང་བ་ཡིན།

ཀྱེ་རྟེན་བདག་སྤྱོ་མོངས་པས་བཅོམ། །

འདི་འདྲའི་ཡོན་ཏན་བྱུང་པོ་ལ། །

རིང་ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་གྱུར་གྱུང་། །

ཡོན་ཏན་ཆ་ཅམ་མ་འཆལ་རྟོ། །

ཞེས་བ་སྟེ།

འདི་ནི་ཁེངས་སྐྱུངས་གནང་བའི་ཆོག་ཡིན། རྩེ་སྤྱོ་བཟང་གྲགས་པ་བདག་ནི་
སྤྱོ་མོངས་པས་བཅོམ་ཞིང་། རིང་ནས་སྐྱབ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་སྒྲོམ་བ་ཚུ་
འདོད་ལྟ་བུས་སྐྱབས་སུ་སོང་གྱུར་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཅམ་ཡང་སྤྱི་མ་འཆལ་རྟོ། །

འོན་ཀྱང་འཆི་བདག་ཁར་ཕྱོགས་པའི། །

སློག་གི་རྒྱན་ནི་མ་བྱུབ་པར། །

ཁྱོད་ལ་ཅུང་ཟད་ཡིད་ཆེས་པ། །

འདི་ཡང་སྐལ་བ་བཟང་སྟམ་བགྱིད། །

ཅེས་བ་སྟེ།

འོན་ཀྱང་འཆི་བདག་གི་ཁ་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་སློག་གི་རྒྱན་མ་བྱུབ་
ཅམ་དུ་ཡོད་པའི་གནས་སྐབས་ན། ཁྱེད་རང་ལ་སེམས་གཉིང་ནས་ཡིད་ཆེས་པ་
ཅམ་གྱིས་སྐལ་བ་བཟང་ངོ་སྟམ་མོ། །

སྟོན་པ་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་སྟོན་པ་དང་། །

ཤེས་རབ་ནང་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཤེས་པ་གཉིས། །
འཇིག་རྟེན་དག་ན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་བཞིན། །
སུལ་བྱུང་ལགས་པ་ཁྲོད་མཁུན་གཞན་གྱིས་མིན། །

ཞེས་པ་སྟེ།

ཆོས་སྟོན་པའི་ནང་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟོན་པ་དང་། གང་
ཤེས་པའི་ནང་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདིའི་
ནང་ན་ཁྲོད་ཅམ་མ་གཏོགས་གཞན་སུས་ཀྱང་མཁུན་གྱིས་མིན།

ཁྲོད་གྱིས་ངེ་སྟེད་བཀའ་སྩལ་བ། །
རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བཅུམས་ཏེ་འབྱུག། །
དེ་ཡང་སྤྱང་ན་འདའ་ཕྱིར་ཏེ། །
ཞེ་གྱུར་མིན་མཛད་ཁྲོད་ལ་མེད། །

ཅེས་པ་སྟེ།

ཁྲོད་གྱིས་ངེ་སྟེ་ངེ་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་སྩལ་པ་ཡོངས་རྫོགས་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གསུངས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དེ་སྟེ་བྱུར་གསུངས་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་
ཡིན་གྱི། བྱུར་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ཞེ་བའི་ཐེག་དམན་སྤང་འདས་དེ་
ཅམ་ཞིག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་སྟུམ་པའི་དགོངས་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་དོ། །

ཀྱི་མཐོ་ཁྲོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། །

གང་གི་ན་བའི་ལམ་སོང་བ།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་འགྱུར་བྱིས།
ཁྱོད་བསྟན་འཛིན་བར་སྲུ་མི་གྲུས།

ཞེས་པ་སྟེ།

ཀྱེ་མའོ་ཞེས་པ་ནི་ཏ་ལས་པའི་ཆོག་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་གང་ཟག་སྲུ་
གང་གི་ན་བའི་ལམ་དུ་སོང་བ་ན། ན་ཀ་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་སྲུག་བསྐྱལ་ཐམས་
ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་བྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ་མི་གྲུས་པ་སྲུ་ཞིག་ཡོད་
དེ། མེད་དོ། རྒྱ་མཆན་ནི།

པས་ཆོལ་མཐའ་དག་འཛོམས་པ་དང་།
ལྷག་ཙོག་འགལ་འདུས་སྟོང་བ་དང་།
སྤྱི་རྒྱའི་དོན་གཉིས་སྟེར་བྱེད་བ།
ལྷགས་འདིར་ཁོ་བོ་སྟོབ་པ་འཕེལ།

ཞེས་པ་བྱུག།

ཁྱོད་ཀྱི་གང་བསྟན་པ་དེ་ལོག་པར་སྟོབ་པའི་པས་ཀྱི་ཆོལ་བ་མཐའ་དག་
འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོག་སྲུ་བྱིའི་དངོས་ལྷགས་ཀྱི་ལྷག་ཙོག་གི་འགལ་
འདུས་སྟོང་བ་དང་། སྤྱི་རྒྱའི་འདོད་པའི་དོན་གཉིས་སྟེ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་
གཉིས་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་གསུང་ལྷགས་འདི་ལ་ཁོ་བོ་དགའ་སྟོབ་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་
བའོ།

འདི་ཡི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །

ལ་ལར་སྐྱ་དང་གཞན་དུ་སྟོག།

སྐྱ་ག་པའི་གཉེན་དང་ལོངས་སྟོད་ཆོགས། །

གངས་མེད་བསྐྱལ་བར་ཡང་ཡང་བཏང། །

ཞེས་བ་ནི། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལ་ལར་
སྐྱ་ལུས་དང་། གཞན་དུ་སྟོག་དང་སྐྱ་ག་པའི་གཉེན་དང་ལོངས་སྟོད་སོགས་པངས་བ་
མེད་བར་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་བར་ཡང་ཡང་བཏང་བར་མཛད་བ་ཡིན།

གང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཡིས། །

ལྷགས་ཀྱས་ཉ་ལ་ངེ་བཞིན་དུ། །

ཉིད་ཀྱི་སྐྱགས་བྲངས་ཆོས་དེ་ནི། །

ཁྱོད་ལས་མ་ཐོས་སྐལ་བ་ཞན། །

ཞེས་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་བ་གང་གི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ཡིས། ལྷགས་ཀྱས་
ཉ་འཛིན་བར་བྱེད་བ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རྣམས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་
ལ་འགོད་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱགས་བྲངས་བར་མཛད་བ་དེ། ཁོ་བོས་དངོས་སུ་མ་
ཐོས་བ་ནི་སྐལ་བ་ཞན་ནོ། །

དེ་ཡིས་ཐུང་ན་ལྷགས་ཀྱིས་ནི། །

སྐྱ་ག་པའི་བྱ་ལ་མ་ཡི་ཡིད། །

རྗེས་སུ་སོང་བ་ངེ་བཞིན་དུ། །

བདག་གི་ཡིད་ནི་གཏོང་མི་བྱེད། །

ཅེས་བ་སྟེ།

རང་གི་སྤྱག་པའི་བྱ་གཅེས་བ་ལ་མ་ཡི་ཡིད་རྗེས་སུ་སོང་བ་རི་བཞིན་དུ་
དངོས་སུ་མ་ཐོས་པའི་སྤྱང་ན་དེ་ཡིས་བདག་གི་ཡིད་ནི་གཏོང་བར་མི་བྱེད་དོ། །

འདི་ལའང་ཁྱོད་གསུང་བསམས་བ་ན། །

མཚན་དཔེའི་དཔལ་གྱིས་རབ་ཏུ་འབར། །

འོད་གྱི་བྱ་བས་ཡོངས་བསྐྱོར་བའི། །

སྟོན་བ་དེ་ཡི་ཆངས་དབྱངས་གྱིས། །

འདི་ནི་འདི་ལྟར་གསུངས་སྟུང་དུ། །

ཡིད་ལ་ཐུབ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནི། །

ཤར་བ་ཅེས་ཡང་ཆ་བ་ཡི། །

གཏུངས་ལ་རྒྱ་ཐེར་བཞིན་དུ་སྟོན། །

ཞེས་བ་ནི། སྟོན་བ་ཁྱོད་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་ནའང་ཆེ་འདིའི་སྟེང་ནས་
ཁྱེད་རང་གི་གསུང་ལ་བསམས་བ་ན། མཚན་དཔེ་ཡིས་རབ་ཏུ་འབར་བའི་འོད་གྱི་བྱ་
བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་སྟོན་བ་དེ་ཡི་ཆངས་པའི་དབྱངས་གྱིས་འདི་འདྲ་ཞིག་
གསུངས་སྟུང་དུ་ཚུ་ནང་གི་རྒྱ་བའི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་དེའི་གཟུགས་བརྟན་
བདག་གི་ཡིད་ལ་ཤར་བ་ཅེས་ཡང་། རྒྱ་བས་ཆ་བའི་གཏུང་བ་སེལ་བ་བཞིན་དུ་
བདག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཡི། །

ལུགས་བཟང་དེ་ཡང་མི་མཁས་པའི། །

སྤྱི་པོས་བལ་བ་ཇ་བཞིན་དུ། །

ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཛིངས་པར་བྱས། །

ཞེས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པའི་ལུགས་བཟང་པོ་དེ་ཡང་མི་མཁས་པའི་སྤྱི་པོ་
ནམས་ཀྱིས་ཅ་བལ་བ་ཇའི་ཅེ་མོ་འཛིངས་པ་བཞིན་དུ་འཛིངས་ནས་འབྲུགས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན།

ཚུལ་འདི་མཐོང་ནས་བདག་གིས་ནི། །

འབད་བ་དུ་མས་མཁས་པ་ཡི། །

རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། །

དགོངས་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅའ། །

ཞེས་པ་ནི། གནས་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་མཐོང་ནས་བདག་གིས་ནི་འབད་བཅོན་དུ་
མས་གཙོ་པོ་རྗེ་བཙུན་རེད་མཛད་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་མང་པོའི་
ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་སྟེང་ནས་སྟོང་བ་གསུངས་
པ་དེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅའ་བར་བྱས་པ་ཡིན།

དེ་ཆེ་རང་གཞན་སྡེ་བ་ཡི། །

གཞུང་མང་དག་ལ་སྦྱངས་པ་ན། །

ཕྱི་ཕྱིར་ཐེ་ཆོམ་བྲ་བ་ཡིས། །

བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་གདུངས། །

ཞེས་པ་སྟེ། དངོས་སྤྱོད་པའི་མཛོད་སོགས་རང་གཞན་གྱི་སྤྱེ་པའི་གཞུང་མང་
དག་ལ་སྤྱངས་པ་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་
འགྲོ་བ་མེད་པར་དོགས་པ་སྟེ། བའི་གཞི་མང་དུ་འབྱུང་ནས་ད་དུང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བྱ་བའི་
ནང་དུ་ཚུད་ནས་བདག་གི་ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་གདུངས་པར་བྱེད་གསུངས། སྤྱིར་མངོན་
པ་མཛོད་སོགས་བྱེ་མདོའི་གཞུང་དེ་རྣམས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུན་རིང་
པོར་བསམས་པ་ན་རྒྱ་ཆེར་དེ་ཅུམ་མེད་པ་ཡིན། དཔེར་ན་མཛོད་ཀྱི་ནང་ན་སྤྲུམ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་རྣམས་སྟོང་ཡུལ་ལ་འཁོར་བ་ཞིག་འདུག་མ་གཏོགས་གཞན་
ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསམ་སྟོང་བྱུང་བ་ན་དོན་མེད་དཀའ་ལས་ཁག་རྒྱ་ཞིག་མ་
གཏོགས་སྟོང་ལ་པན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱ་མེད་པ་ནི་དགེ་བ་ཤེས་བྱུང་ནས་ལོ་
བཞིའམ་ལྗེའི་རྗེས་སུ་འདུལ་མཛོད་ཀྱི་གངས་འབྲེན་དེ་རྣམས་བརྒྱུ་ཆར་རྒྱ་རེད།
འོན་ཀྱང་དེ་དག་སྤྱང་མི་དགོས་པ་མིན། སྤྱིར་ཀུན་མཁྱེན་མཆོ་སྣ་བ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་བྱུང་གཉིས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་སྐོར་ལ་ཞིབ་ཐར་དབྱེད་ནས་
གཞུང་བརྒྱུ་མས་པ་དེ་ལས་སྟོན་པའི་དབྱེད་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་རྒྱ་མེད། མཐའ་མར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཅས་པ་ལ་གཏུགས་ནས་འགྲོ་རྒྱ་རེད།

ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ཐེག་པའི་ཚུལ། །

ཡོད་དང་མེད་པའི་མཐའ་སྤངས་ཏེ། །

རི་བཞིན་འགེལ་པར་ལུང་བསྟན་པ། །

སྤྱོད་སྤྱོད་གཞུང་ལུགས་ཀུན་དའི་ཆོལ། །

དེ་མེད་མཁྱེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱས། །

གསུང་རབ་མཁའ་ལ་ཐོགས་མེད་རྒྱ། །

མཐར་འཛིན་སྙིང་གི་ཐུན་པ་སེལ། །

ཞེས་པ་ནི། ཡོད་མཐའ་དང་རྟག་མཐའ་གཉིས་གཅིག་པ་དང་། མེད་མཐའ་
དང་ཆད་མཐའ་གཉིས་གཅིག་པ་ཡིན། ཆོས་དེ་དང་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པ་ནི་རྟག་པའི་མཐའ་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་གཏན་ནས་མེད་པ་ནི་
ཆད་པའི་མཐའ་ཡིན། མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པའི་མཐའ་བཞི་ནི། ཡོད་མཐའ་
དང་མེད་མཐའ་གཉིས། རྟག་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་གཉིས་བཅས་ཡིན། མཐའ་བཞི་
པོ་དེ་མེད་ཀྱང་མཐར་འཛིན་བཞི་པོ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་ཡུང་
བསྟན་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་མེ་ཉའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དགེ་སྦྱོང་དཔལ་ལྷན་ཞེས་གྲགས་
པ། །དེ་མིང་སྐུ་ཞེས་འབོད་པ་དེས། །ཡོད་དང་མེད་མཐའ་ཕྱོགས་འཛིག་པ། །ཞེས་
རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡུང་བསྟན་པ་ལྟར། ལྷོ་ཕྱོགས་མེ་ཉའི་ཡུལ་དུ་ནི། སྦྱོ་འདོགས་
དང་སྦྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྦྱོང་པ་ཉིད་དེ་རི་ལྷ་བ་བཞེན་དུ་
འབྲེལ་བར་ཡུང་བསྟན་པའི་སྐུ་སྐུབ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་དའི་ཆལ་དེ། བསྟན་པའི་
དེ་མ་དང་བྲལ་བའི་མཁྱེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱས་པ་དང་། གསུང་རབ་དེ་མཁའ་ལ་
ཐོགས་པ་མེད་པར་རྒྱ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་སྙིང་
གི་ཐུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས།

གོང་གི་ཡུང་བསྟན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱིས་དབུ་མ་
པའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་བྱེ་བ་ཡིན། སྤྱིར་སྦྱོང་པ་ཉིད་སྦྱོན་པའི་དབུ་མ་པའི་གཞུང་མང་པོ་

ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་གི་རིགས་ཚོགས་དྲུག་པོ་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཅ་
བ་ཤེས་རབ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅས་ཡིན།
སྒྲིབ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་དང་ཚོས་དབྱིངས་
བསྟོད་པ་ལས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་
འགྲེལ་དུ་གྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་འབྱེད་ལ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་པོ་དེ་འཛོགས་པ་ལས་
གཞན་མི་འཛོགས་པས་འདི་ལ་དོགས་པ་གཙོ་བོ་དགོས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་གོང་གི་
གཞུང་གཉིས་པོ་དེས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཟེར་ན་མ་བསྟན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
སྒྲུས་དག་དགོས་པ་ཡིན། མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གཞན་དབང་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་
དེ་རྣམས་བདེན་པར་མ་བྱུབ་པ་དེ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་པོ་ལས་རིགས་པའི་སྟོན་ནས་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ལ་རང་སྤེལ་དངོས་སྒྲུབ་སུ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་
གཙོ་ཡིན་གྱི་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་མིན་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་པ་ལ་ཁོང་གིས་གང་
གསུངས་པ་དེ་རང་གཙོ་མ་ཡིན་པར་བདག་ཅག་སྟོན་པའི་ལུང་དང་སྒྱུར་ནས་སྟོང་པ་
ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་ཀྱན་བརྒྱས་མཛད་པ་ཡིན། དེས་ན་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་མདོ་ཡིན་ཞིང་རྩོམ་པ་པོ་གཅིག་གིས་བཅུམས་པ་ཡིན།

ང་ཚོས་ནམ་རྒྱུན་བཤད་སྟོལ་ལ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་དེ་ཐོག་མར་གསུངས་ནས་
རིགས་ཚོགས་ལྷག་མ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་ཡན་ལག་རབ་བྱེད་སོ་སོ་ནས་འཛོམས་པ་ཡིན་ཀྱང་།
དྲུག་པོ་དེ་རྩོམ་པ་པོ་གཅིག་གིས་བཅུམས་པ་དང་། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
ལ་དངོས་བསྟན་དང་སྒྲུས་དོན་གྱི་བསྟན་བྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དངོས་བསྟན་སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ཐོག་མར་འགྲེལ་བའི་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་

སྟོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་
ཤེར་རྟེན་སྟོས་འབྲེད་དུ་བཞག་པ་ཡིན། རྒྱལ་པོ་དེ་ཐོག་མར་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་
དག་ལ་སྡེ་ཕྱི་ཡོད་པས་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པ་ནི་མ་ཡིན། དེས་ན་མདོ་ཀྱན་བརྟུས་
ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་
ཤེར་རྟེན་སྟོས་འབྲེད་ལ་རིགས་ཆོགས་རྒྱལ་པོ་ལས་གཞན་པ་བཤད་མེད་པ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཛད་པའི་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་ལས་
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཁོ་ན་ཤེར་སྟོས་འབྲེད་ལ་བཞག་པ་ནི། དུས་རྒྱུས་འབྲིང་
བསྟུས་གསུམ་གྱི་སྤྲས་དོན་གྱི་ཆ་དེ་ཐོག་མར་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བྲེད་ཡིན་
པས་རེད། སྤྱིར་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་མ་བཅམས་པའི་སྡེ་རོལ་དུ་མགོན་པོ་སྤྱི་སྟུབ་
གྱིས་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རིམ་བ་སྤྲས་དོན་གྱི་ཆ་དེ་ཕྱིས་ཕྱིན་པ་
དངོས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། གཙོ་བོར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཏེ། གཙོ་བོར་ནི་དངོས་
བསྟན་སྟོང་ཉིད་གྱི་ཆ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་སྤྲས་དོན་
གྱི་ཆ་ཐོག་མར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ཅུ་གྱིས་ཤེར་རྟེན་སྟོས་འབྲེད་དུ་སྟུབ་པ་མ་
ཡིན་པར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཆ་ནས་སྟུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དོགས་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ལས། རིགས་ཆོགས་རྒྱལ་
པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡུལ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
གཞུང་བཞི། ཡུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་ཅ་བར་
སྟོན་པའི་གཞུང་གཉིས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
གཞུང་བཞི་ལས་མ་བཤད་པ་ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་ཆ་ནས་ཡིན། གོང་དུ་རིགས་

ཆོག་མཁན་བྱུག་པོ་དེ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་
ཉིད་ཐོག་མར་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་
འགའ་བར་གསུང་བྱུང་བ་དགོས། གཤམ་སྤིད་སྟོན་སྟོང་རྒྱག་དགོས་ན། གཞུང་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རྒྱ་རེད།

སྤྱི་དོན་གྱི་གཞུང་འདི་ནི་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་ནས་གསུངས་
པ་འདྲ་པོ་ཡོད། རི་ལྷར་ན། ལུས་ཅན་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་དེ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་ཅ་
བར་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་ཅ་
བར་སྟོན་པ་ལ་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་གསུངས་པ་བཤད་པས། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་ཅ་
བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དགོས་པར་འཆད་མཁན་ལ་རང་རྒྱུད་པ་འོང་ས་
མེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཁོས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་
སྐྱབ་མི་རུས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་དེ་འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པས་དེས་
སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མ་ཟད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་དངོས་སུ་
བསྟན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་
པ་དང་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་གཉིས་འགའ་བར་སྐྱབ་མི་རུས་ན་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་
ལ་ཡང་རི་ལྷར་སྐྱབ་རུས།

སྤྱིར་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱིས་གཙོ་བོར་བཤད་
པ་མ་གཏོགས་མགོན་པོ་སྐྱེས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཀྱང་གཙོ་

ཐོར་མ་བསྟན་ཞེས་འགྲེལ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་རྟེན་སྟོལ་འབྲེད་ཡིན་པར་སྒྲུབ་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྗེའི་ནང་ནས་དབུས་མཐའ་དང་ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་འབྲེད་གཉིས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གསུམ་པོ་དེ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་སྒྲུབ་ནས་གཙོ་བོ་སེམས་ཅན་པའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཡོད། རྒྱུད་ཆེ་མའི་སྐབས་སུ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་དེ་བསྐྱེབ་བྱ་སྐྱེབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དགུ་དོན་དགུའི་སྒོ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཡོད། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་བོ་ཟེར་རུང་མ་ཟེར་རུང་སེམས་སྤྱིང་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་གསུངས་པ་ཡིན། རྒྱུད་ཆེ་མས་སྤྱིང་བ་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་རྟེན་སྟོལ་འབྲེད་དུ་མ་བཞག་པ་ནི། ཐོག་མར་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་ལ་དུ་བཀའ་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་བསྟན་མི་བསྟན་གྱི་སྒོར་ལ་ཡིག་ཆ་ཁག་སོ་སོ་མི་མ་བྱུན་པ་ཡིན། རྒྱལ་ཆབ་རྗེའི་སྟོན་འཇུག་དར་རྟེན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ཀྱང་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གསུང་མཁན་ཞིག་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྒྱལ་ཆབ་ཀྱིས་དེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་གང་ཡང་མ་བསྟན་ན་དེ་ལྟ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་གཙོ་བོ་མི་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་སྟེ། འོན་ཀྱང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་མ་བསྟན་པར་གསུངས་ཡོད། གང་དུ་ན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་

སོ། །དེར་པ་རོལ་པོའི་རྩྱུང་པ་ལ་རྩ་ཤེད་ཐེག་ཆེན་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་
བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་
ནི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྩྱུང་པ་ན། འོན་དེ་ཐེག་ཆེན་
བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་མ་བསྟན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་ནས་སྟོན་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི། དབྱ་མ་འཇུག་པ་དེ་རྩ་
ཤེད་ལ་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་འཇུག་པ་དང་། རྩ་ཤེད་ཡིས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་མ་བསྟན་ཀྱང་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ནས་ཁ་བསྐངས་ཏེ་སྟོན་ཞིང་། རྩ་ཤེད་དོན་ཡིད་ལ་
བྱས་ནས་བསམས་པ་དེའི་ཆེ་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་ཀ་ཡིད་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་
བྱེད་པར་རྩ་ཤེད་ལས་ཟབ་མོའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བསམས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་
བྱེད་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་དབྱ་མ་འཇུག་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་སྟོར་བར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྩ་ཤེད་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་ཆོ། འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་བྲན་ནས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་
ཀ་ཆོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་དབྱ་མ་
འཇུག་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་རྩ་ཤེད་ཡིས་སྟོར་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྟན་ཀྱང་། དེ་
བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འོན་
རི་ལྟར་འཛོག་ཅེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དེ་རྒྱ་སྟོར་རྩེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པ་དང་། དེ་ནས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ལམ་

ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཚང་བ་བསྟན་པ་ཞིག་ལ་འདྲིན། ཅ་ཤེ་ཡིས་དེའི་རིམ་པ་
གཙོ་བོར་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མགོན་པོ་སྤུ་སྤུའི་ཁོང་འཛམ་གླིང་འདིར་
ཐེབས་པའི་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་ནི། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་དེ་
ཇི་ཞན་དུ་སོང་ནས་མེ་རི་ལྟར་གྱུར་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་བསྟན་པ་དེ་ཇི་ཆེར་དར་
བའི་སྐབས་ཡིན་པས། གཙོ་བོ་འགོག་ཡུལ་ནི་དངོས་སྤྱོད་བས་འདོད་པའི་གཞན་དབང་
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཡིན། དངོས་སྤྱོད་བ་ལ་རྒྱ་སྤྱིར་ཇི་ཆེན་པོ་ནས་
འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པར་མ་ཟད། དེ་འདྲའི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཁོང་ཆོས་ཁས་
ཀྱང་མི་ལེན་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀའ་པའི་
སྟངས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་ཐབ་པར་བྱས།

ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཅ་ཤེའི་རྒྱ་ཆེན་ནང་། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
ཕྱོགས་སུ་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་མ་གཏོགས་སེམས་ཅམ་པ་བཞག་མེད། སྤྱིར་དངོས་སྤྱོད་
བ་ཅམ་མ་ཟད། ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྤྱས་ཀྱི་རིགས་པ་ནི་དངོས་སྤྱོད་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཤིན་
ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཀྱང་རིགས་པ་སྤྱོད་པའི་ཁས་ལེན་དེ་དངོས་སུ་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སུ་མི་
སྤེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཙོ་བོར་ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཆེས་ཆེར་དར་བའི་
སྐབས་ཡིན། དེའི་ཆེ་དུས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཟད་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡང་
ཉམས་པ་ཡིན།

རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་
དེ་སྟོབ་གཉེར་བའམ་དགོ་ཀན་སུ་ཡིན་རུང་འདུམ་བདེ་པོའི་སྟོན་པ་ཐག་གཅོད་བྱེད་

སྤྱི་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྗེའི་དགོངས་དོན་རྗེ་ཡིན་གསལ་པོ་མོན་ནས་རིགས་པས་མི་
གཞོད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་དག་གན་དེས་གསུངས་པ་རེད་སྟེ་སྟེ་ནས་
གཞན་གྱིས་ཀྱང་དབྱུད་པ་མེད་པར་གཡམ་རྒྱལ་གིས་བྱིན་ན་རྗེའི་བསྟན་པ་ལ་སྒྲོན་
ལོར་གྱིན་ཡོད། དཔེར་ན་མདོ་ལས་བསྟན་བཅས་དེས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་
ཡས་པའི་སྒྲོན་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་མི་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྤྱི་བོ་དེས་སྟོང་ཉིད་
རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྟན་པའི་ཆད་དང་། གང་ཟག་རང་
ཉིད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་ནས་རྟོགས་མི་རྟོགས་
གྱི་ཁྱད་པར་འཛོག་ཤེས་པ་དགོས། འདི་དག་གི་འཛིན་མཆམས་ནི་གཞུང་ནང་ལ་
གསལ་ཁ་མེད་པས་དཀའ་གནས་ཤིག་ཡིན། ཐེག་དམན་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་
ལས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྟན་པ་མེད་པ་ནི་རྗེ་
རིན་པོ་ཆེས་ཐག་བཅད་ཟིན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་སྤུང་མོང་པའི་མདོ་ལས་དེ་
ལྟར་བསྟན་པ་ཡོད་པར་མདོན་ཞིང་། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་ཅན་ལམ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་བྱིར།
སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ལམ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་
ཏེ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་མ་ཐག་པ་དེའི་བྱིར།

རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོན་ནས་རྟོགས་ཚུལ་ལ་འགའ་ཞིག་
གིས། ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པ་མདོར་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོན་ནས་
རྟོགས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྟོང་ཉིད་དེ་རིགས་པ་མང་པོ་བསམས་པའི་
སྒྲོན་ནས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ཟེར་བ་ཙམ་གྱིས་སྤྱབ་མི་བྱས་ཏེ། ཐེག་

དམན་གྱི་གང་ཟག་ལ་དབང་པོ་རྟོན་པོ་ཅན་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་དབང་
རྟོན་ལ་ཡང་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་ལ་དུ་སྟོང་ཉིད་རིགས་པ་མང་པོའི་སྐོ་
ནས་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིད། སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་
ཅན་དེ་དག་གི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐོ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱད་སྐྱེས་པའི་དར་སྤྲེག་ལས།
དོན་འདི་ལ་དཔག་ན་དབང་པོ་རྟོན་པོས་ཐར་པ་ཅམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐོ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྱུང་
བོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དེས་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྐྱོབ་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་
འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྐྱོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བདེན་
བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་གནས་ཚུལ་ལ་བསམས་སྟོ་བཏང་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་
ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་འབྲེལ་རིགས་ཅན་དེས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་
ཡས་པའི་སྐོ་ནས་རྟོགས་པ་མེད། སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་ཉན་རང་གི་རྒྱད་ལ་མེད་པའི་
ཐབས་སྟོང་རྩེ་ཞིག་ཡིན་པས་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་ཞིག་མིན། སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལ་
སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དེས་ཀྱང་ཐབས་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་
སྟོང་རྩེ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མཛར་བའི་སེམས་ཅན་སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་སྟོང་རྩེ་ཡིན་
པས། སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྩེ་ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱད་ལ་མེད་པ་ནི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
ལས། འདིའི་སྟོང་རྩེ་གསུམ་ནི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
པས། ཉན་རང་གི་སྟོང་རྩེ་དང་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་
དམན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྟོང་རྩེ་ཡོད་ཀྱང་། དམིགས་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲེལ་

འདོད་ཀྱི་དེ་མེད་པས་སྐྱོབ་འདོད་ཅམ་ཡོད་པའོ། །འདི་ནི་པོ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན།
སྤྱག་བསྐུལ་གྱིས་མནར་བ་ལ་མི་བཟོད་པར་གང་དག་སྦྲུམ་པའི་སྤྱང་ཇེ་ཆད་མེད་སྐྱེ་
བ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱག་བསྐུལ་དེ་ལས་སྐྱོབ་པར་འདོད་པའི་སྐྱོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་
སྦྱོབས་ཆེན་པོ་དེ་མེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་རང་གཙོ་ཆེ་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེས་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན། སྤྱང་
ཇེ་ཆེན་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྒོ་དེ་དོར་བས། ཐེག་དམན་གྱི་
རང་ལམ་དེ་དོར་བ་ཡིན།

དེས་ན་སྤྱང་ཇེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིགས་ངེས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱང་
ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་སྒོ་མ་ཡིན། རྒྱ་མཚན་ནི། ཇེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས།
འདི་ལ་གཉིས། སྤྱང་ཇེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་པོའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། བྱང་སེམས་
གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཅ་བར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་རྒྱ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཅ་བར་
གསུངས་པས། འདིར་བསྟན་སྤྱང་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ་འདིར་བསྟན་གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་
སྒོའི་རྒྱར་སོང་བ་ཡིན། སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རིགས་ངེས་རྒྱུད་ལ་
སྤྱང་ཇེ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་
སྒོ་ནི་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྒྱ་དེ་སྤྱན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱིད།

འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་ནི། འདིར་བསྟན་སྤྱང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་། འདིར་བསྟན་
གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྤྱེ་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་སྒོ་དང་། འདིར་བསྟན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ་བྱ་རམ་གིང་ལུན་ལྟ་བུའི་

སེམས་བསྐྱེད་བཙུགས་མའི་གནས་སྐབས་དེ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དངོས་
གནས་པ་དེ་མིན་ནོ། །འདིར་བསྟན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
གཉིས་པོ་དེ་ལ་དམིགས་རྣམ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་། བཙུགས་མིན་གྱི་སྤྱིར་
བ་ཐོན་མི་ཐོན་ལ་བྱང་པར་ཡོད། དམིགས་རྣམ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་མེད་པ་ནི།
དགོངས་པ་རབ་གསལ་ནང་མདོ་གཉིས་བྲངས་ནས་དེ་དག་སོ་སོར་བསྟན་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དམིགས་རྣམ་གྱི་བསྟན་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་
གསུངས་པ་དང་མི་འདྲ་ཡང་། འཇུག་པ་རང་འབྲེལ་ལས་བཤད་པ་དང་། མདོན་
རྟོགས་རྒྱན་ལས་བཤད་པ་གཉིས་ལ་དམིགས་རྣམ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་བྱང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པར་གསུངས་ཡོད།

འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱ་རུ་བཤད་
པ་ནི། དབང་པོ་རྟོ་རྒྱལ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་བྲབ་
པ་མེད། འགའ་ཞིག་གིས། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དབང་པོ་རྟོ་རྒྱལ་གཉིས་
ཀའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དབང་པོ་རྟོ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་དེ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ཁྱོད་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅའི་མེ་དང་སོག་མའི་མེ་དང་
སྤྱར་ནས་ཚོད་ཀྱང་འདི་ནི་སྐབས་འདིར་གོ་བ་མ་འོན་པའི་ཚོད་པ་ཡིན་པས་འདི་
གཉིས་ནི་གོ་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ཡིན།

ལོག་སྤྱིའི་རྒྱ་སྐར་ཟེལ་གཞོན་པའི། །

དཔལ་ལྷན་ཟླ་བའི་ལེགས་བཤད་གྱི། །

འོད་དཀར་ཐེང་བས་གསལ་བྱས་པ། །

སྒྲ་མའི་བྱིན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆོ།

བདག་གི་ཡིད་ཀྱི་ངལ་གསོ་ཐོབ།

ཅེས་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་དོན་ལ་ལོག་བར་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་མ་ལྟ་བུ་
མང་བ་དག་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བ་གྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་སྒྲ་བའི་འོད་དཀར་པོའི་ཐེང་
བ་དེས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ནས་གསལ་བར་བྱས་པ་དེ་ཉིད། སྒྲ་མ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་གྱིས་མི་དང་མི་འབྲང་བའི་ཚུལ་དུ་ཐོག་མར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་
ཡང་གསུངས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དབྱིས་ཕྱིན་པར་མཐོང་བས་ན་ངལ་གསོ་ཐོབ་པ་བྱུང་།
དེ་ཆེ་རང་གཞན་སྡེ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་སྟོན་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོན་མར་རང་
གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་གཞུང་མང་དག་ལ་སྤྲངས་པ་ན་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བླ་བར་ཚུད་ནས་གདུང་
བ་སྦྱེས་པ་དེ་ལས་གྲོལ་བ་བྱུང་གསུངས། སྤྱིར་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་སྤར་སྟོབ་གཉིད་
གནང་ས་གཙོ་བོ་ནི་གཙང་ཕྱོགས་ཡིན། དེའི་སྐབས་སུ་གཙང་ཕྱོགས་དེ་སྟོབ་གཉིད་
ཀྱི་སྡེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་དུས་དེར་སང་ནི་སྤྲད་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་ཡིན། སྐབས་འདིར་དཔལ་
ལྷན་སྒྲ་བའི་ལེགས་བཤད་དངོས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་དང་། སངས་
རྒྱུ་བ་སྤྲངས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱང་བཞག་ཆོག་སྐབས་འདིར་ལོག་བར་སྤྲོ་མཁན་
གཙོ་བོ་ནི་སེམས་ཅམ་པ་དང་དབྱུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཡིན།

ཡིག་ཆ་གཞན་གྱི་ནང་སངས་རྒྱུ་བ་སྤྲངས་དེ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ཤིང་རྟའི་
སྟོལ་འབྲེད་དུ་འཛོག་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆའི་ནང་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་བ་གྲགས་པ་
བཞག་ཡོད། གཞན་གྱི་དགོངས་པ་བཞེས་ས་གཙོ་བོ་ནི། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་གཞུང་
ཅ་ཤེ་ཡི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བ་ལ་འཕགས་པ་ལྟས་སྟོན་ག་བཞི་བརྒྱ་ཅན་གྱི་དབྱུ་མ་

བཞི་བརྒྱ་པ་གསུངས་པའི་ནང་དུ་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་གསལ་པོར་མ་སྟེ་བར་དབུ་
མ་པའི་གཞུང་སྤྱི་ཙམ་པའི་དགོངས་པ་བཀའ་བས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྡེ་མ་རྣམས་
ཀྱིས་གཉིས་ཀ་ལ་གཞུང་སྤྱི་མའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་གསུང་གིན་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་
གར་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། འཕགས་པ་ལྷ་དེ་མགོན་པོ་ལྷ་སྦྱབ་དང་ཁྱད་
མེད་ལྷ་བྱར་ངོས་འཛིན་གནང་གིན་ཡོད། ཐལ་རང་སོ་སོར་བྱས་སའི། སངས་རྒྱས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཡིན་ཏེ། ཁོང་གིས་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་དེ་ཐལ་འབྱུར་དུ་ཐོག་
མར་བཀའ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཐོག་མར་བཀའ་བའི་འབྲེལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
ཕྱིར་ཡིག་ཆ་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་ནང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐལ་འབྱུར་བའི་ཤིང་
ཉིའི་སྟོལ་འབྲེད་ཡིན་པར་གསུངས། འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་པས། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་
དེ་ཐོག་མའི་འབྲེལ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། ཐལ་འབྱུར་བའི་ཤིང་ཉིའི་སྟོལ་འབྲེད་དུ་མི་
འཛོག་པར་དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་བྲགས་པ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རང་ལ་ཉེ་བའི་བྲལ་
མཐའ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་ཕྱོགས་སྡེ་གཙོ་བོར་བརྩམས་ནས་དེ་ལ་
དམིགས་སྤྲུག་པའི་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འབྱུར་བས་རང་རིག་
གཏན་ནས་མི་འདོད་པས་རང་རིག་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྡེ་གཙོ་བོར་སེམས་ཙམ་པ་
བརྩམས་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཉིའི་སྐབས་སུ་རང་
རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ལ་དམིགས་སྤྲུག་པའི་དགག་པ་རྒྱས་པར་མ་
མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་སྲིད་རང་རྒྱུད་པ་ལ་དགག་པ་དེ་ལྟར་མཛད་ཡོད་ན། སྟོབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་འཁྲལ་བ་འོང་མི་སྲིད་
པས་ཐལ་བརྗོད་གི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པ་འོས་མེད་དུ་

၇၄

ལུགས་ལྟོག་གི་རིམ་པ་བཤད་པ་ན་ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆང་བ་
དང་། ལུགས་འབྱུང་སྐབས་ཀྱི་རིགས་པ་བཞི་པོ་དེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་བསྟན། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་རྣམ་འབྲེལ་ལེ་བྱ་གཉིས་པ་ལས་ཐེག་པ་
ཆེ་ཆུང་གི་སྤྱི་བཤད་ཀྱི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་པ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་
བསྟན་རྒྱ་མེད། འོན་ཀྱང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བའི་འདོད་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད།
སེམས་ཅམ་པས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་རང་རིག་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲུབ་ལུགས་རྗེ་ལྷ་ར་
ཡིན་པ་བརྟན་པོ་དགོས་པ་ཡིན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་རང་རིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
གཟུང་ན་བྱི་ཆོལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟོང་བྱེད་ཡོད་དེ་ཞེས་བཟུང་ན་
རང་རིག་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་དང་བྱང་མེད་དུ་འགྱུར་བས་རྟགས་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་བྱུང་བ་དེ་ཙོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ་མི་རུས་པར་གསུངས་པ་
ཡིན། དེས་ན་སེམས་ཅམ་པས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
གང་བཀོད་པ་དེ་གསལ་པོ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་གསལ་པོ་བྱུང་བ་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་
དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གསལ་པོར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་
སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་པ་གང་འདྲ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་བཤད་པ་མེད་ཀྱང་།
སེམས་ཅམ་པ་ལ། རྟོང་བ་སྤྱི་ཅམ་པ་སྒྲུབ་ན་སྤྱི་ཆོལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པ་
དང་། རྟོང་བ་བྱེད་པར་ཅན་སྒྲུབ་ན་སྤྱི་མ་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པར་གསུངས། ཐལ་
འགྱུར་བ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཐད་ལ། དེར་སངས་པལ་ཆེ་བས་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རྟོང་བ་
ཡིན་པས་བྱུང་གསུང་གི་ན་འདུག་ཀྱང་འདི་ནི་ཉ་ལས་དགོས་པའི་ཆོག་ཡིན། འདི་ནི་
རྟོང་བའི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་སྟོན་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེ་ལྟ་ན་དེས་རྟོང་བ་ཅམ་སྒྲུབ་ན་

སྤྱོད་པ་ཐལ་འབྱུང་བ་ལ་བྱུང་ཐེན་པ་ཡིན་པས་ཞེས་པའི་རིགས་པ་སྟོང་བ་ཡིན་
ནོ། །

མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། །
མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །
འདི་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་མཁས་པ་ཡིས། །
འདི་ལས་སངས་རྒྱས་རྗེས་བློས། །

ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་མཛད་པའི་ནང་ནས་
གསུང་གི་མཛད་པ་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་དེང་སང་ར་ཆོས་སྟོབ་གཉེར་
གནང་རྒྱ་བྱུང་བ་ནི་གསུང་གི་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་རྟེན་
འབྱུང་གི་སྟེང་ནས་སྟོང་བ་ངེས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་རྗེས་སུ་བློས་པར་བྱ་
དགོས་པ་ཡིན།

སྟོན་དེའི་རྗེས་སུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བྱུང་ཏེ། །
རྒྱལ་བའི་གསུང་ལ་སྤྱངས་པ་མི་དམན་ཞིང་། །
ནལ་འཕྱོར་སྤྱོད་ལ་བཅོན་པའི་དགེ་སྟོང་ཞིག། །
བང་སྟོང་ཆེན་པོ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུས། །

ཞེས་པ་འདིས། བང་སྟོང་ཆེན་པོ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་གྲུས་པ་སྦྱེས་
ཐུགས་བསྟན།
མཐུག་ཏུ་དགེ་བ་བསྟོབ་ནི།

སྟོན་པ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བསྟན་པ་དང་། །
མཇལ་བ་འདི་འདྲ་སྐྱ་མའི་རྟོན་ཡིན་པས། །
དགེ་བ་འདི་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
བཤེས་གཉེན་དམ་པས་འཛིན་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ། །

ཞེས་པ་འདིས་རང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་བཀའ་རྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་
སྟོན་པའི་བསྟན་པ་དང་མཇལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན། རྟོན་རྒྱུན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
ཚུལ་དེ་གཞུང་གི་དབུ་རུ་གསུངས་པས་སོ་སོས་ངོས་ནས་དད་པ་དག་སྤང་གང་
ཡོང་སྤང་དགོས་པ་ནི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། འོགས་གཞན་ལ་ཡང་ལེགས་ཆ་ཡོད་
མེད་གང་ཡང་རུང་སོ་སོས་གང་ཡང་མཐོང་སྟོན། སྟོན་རང་གི་སྟེང་ལ་ཡོད་པ་དང་།
ལེ་ལན་རང་ལ་འདེད་དགོས་པ་ལས་གཞན་ལ་འདེད་ཡས་མེད་པ་ཡིན། དད་པ་དག་
སྤང་སྤངས་ན་རང་ལ་ཁེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལས་པ་རོལ་པོ་ལ་བྱུང་བར་འབྱུང་རྒྱ་མེད།
མཐའ་མར་སོ་སོའི་ལམ་ཁ་སོ་སོས་བཅའ་ནས་འགྲོ་རྒྱ་རེད་མ་གཏོགས་དགེ་སྤྱུག་
སོ་སོས་དང་བ་སྤྱང་རོགས་བྱས་ན་བསམ་པ་མེད། ཐོག་མར་དགེ་ཆུན་བསྟེན་པ་ན་
ཁྱི་དང་སྟོ་བ་འཕྲད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དབྱེད་པ་ཕྱན་བྱ་བས། དེ་ནས་ཤོག་ལྷེ་
གཅིག་གི་འབྲེལ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ན་ད་གས་འཕྲས་པ་ཡིན་གྱི་ངེས་པར་དུ་མང་པོ་
དགོས་པ་མེད།

ཕན་མཛད་དེ་ཡི་བསྟན་པའང་སྟོན་པའི་མཐུ། །
ངན་རྟོག་རྒྱུད་གིས་ནམ་པར་མི་གཡོ་ཤིང་། །
བསྟན་པའི་ངང་ཚུལ་ཤེས་ནས་སྟོན་པ་ལ། །

ཡིད་ཆེས་རྟེན་པས་རྟག་ཏུ་གང་བར་ཤོག །

ཅེས་བ་འདིས། འགྲོ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པར་མཛད་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་དེ་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་གཏོང་བའི་གཞན་གྱི་ངན་རྟོག་གིས་མི་གཡོ་བར་སྲིད་མཐའི་བར་ཏུ་གནས་པར་ཤོག

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་གསལ་མཛད་པ། །

ཐུབ་པའི་ལུགས་བཟང་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །

ལུས་དང་སྲོག་ཀྱང་བཏང་ནས་འཛིན་པ་ལ། །

སྐད་ཅིག་ཅུ་ཡང་སྟོད་པར་མ་གྱུར་ཅིག །

འདྲེན་པ་མཆོག་དེས་དཀའ་བ་དཔག་མེད་ཀྱིས། །

ནམ་ཏན་སྟོང་པོར་མཛད་ནས་སྐྱབ་པ་འདི། །

ཐབས་གང་ཞིག་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་སྟམ་པའི། །

ནམ་པར་དཔྱོད་པས་ཉིན་མཆོན་འདའ་བར་ཤོག །

ཅེས་བ་འདིས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་བསྐྱལ་བ་ནས་བསྐྱལ་པའི་བར་ཏུ་དཀའ་ངལ་བསྐྱོན་པའི་བསྟན་པ་དེ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་ཕྱིར་ཏུ་ཉིན་མཆོན་གང་དུ་འང་ནམ་དཔྱོད་ཀྱིས་འདའ་བར་ཤོག་ཅེས་པའོ། །

ལྷག་བསམ་དག་པས་ཚུལ་དེར་བརྩོན་པ་ན། །

ཆངས་དང་དབང་པོ་འཛིག་རྟེན་སྦྱོར་བ་དང། །

ལེགས་ལྡན་ནག་པོ་ལ་སོགས་སྤྱང་མས་ཀྱང། །

གཡེལ་བ་མེད་པ་ཏྲག་ཏུ་གྲོགས་བྱེད་ཤོག །

ཅེས་པས་ཆོས་སྐྱོང་སྤང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་ཉེས་སྟོན་མེད་པའི་
གྲོགས་བྱེད་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པར་མཛད་པ་ཡིན།

ཞེས་པ་འདི་ནི་སེར་བྱེས་གཙང་མཁན་ཟུར་པ་སྟོ་བཟང་ཆེ་རིང་མཆོག་གིས་
སེར་བྱེས་ཚུ་བ་ཁང་ཆོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐྱ་བྱ་གངས་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ལ་
ཡུལ་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་བཀའ་ཁྲིད་མཛད་པའི་སྤྱ་སྤེར་ལས་ཕབ་བལྟས་བགྱིས་
པ་འདིས་ཀྱང་། རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་དབུས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་
གྱི་སྤྱེ་འགོ་རྣམས་འཆེ་མེད་ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་དུས་ཏྲག་ཏུ་རྟོལ་སྤུབ་པར་གྱུར་ཅིག་
ཅེས་བསྟོ་སྟོན་དང་བཅས། ཟིན་བྲིས་པ་སེར་བྱེས་ལྡན་མ་གྱུ་བྱམས་པ་ཆོས་དབང་
གིས་བྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ལྷ་ ༠༩ ཆེས་ ༠༡ ལྟེ་དམངས་གཙོའི་དུས་ཆེན་ཉིན་མཇུག་
ལེགས་པར་གྲུབ་པའོ། །

བར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྩལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དབར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཁུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེལ་འཛིན་པའི་སྤྱད་ཀྱི་ནམ་རྒྱས་སྒོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕམ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དབར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟོའི་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་འཛིན་གྱི་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོང་མཐའ་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བཤོ།

༄༅། །ནམ་མཁའ་སྐྱབས་དཔལ་ལྷན་། ཨ་ཅི་ན་ཏུ་དཔལ་ལྷན་ལྷན་། ཨོྭ་ཏུ་རེས་ཏུ།

ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞག་ས་ཆེ་འགོ་མ་ཡུག་གི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་ཅུ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ།